

HERBEOORDEELD..... EN DAN?

Stand van zaken 2005-cohort,
18 maanden na de uitslag

P380/4

8 februari 2007

ir. Carla G.L. van Deursen

met medewerking van:
drs. C.L. van der Burg
msc. V. Veldhuis

Bureau *ASTri*
Stationsweg 26
2312 AV Leiden

Telefoon: 071 – 512 49 03
Fax: 071 – 512 52 47
E-mail: astri@astri.nl
Website: www.astri.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
	1.1 Herbeoordeling arbeidsongeschikten	1
	1.2 Cohortonderzoek naar werk en inkomen van de herbeoordeelden	2
2	WERKHERVATTING VAN DE GROEP DIE TIJDENS DE HERBEOORDELING GEEN WERK HEEFT	7
	2.1 Inleiding	7
	2.2 Werkhervatting na 18 maanden	8
	2.3 Kenmerken dienstverband werkhervatters	9
	2.4 Zoekgedrag en werkpogingen van niet-werkhervatters	13
	2.5 Ontvangen begeleiding bij terugkeer naar werk	20
	2.6 Behoeftte aan begeleiding	25
	2.7 Conclusie	29
3	DE GROEP DIE TIJDENS DE HERBEOORDELING WERK HEEFT	35
	3.1 Inleiding	35
	3.2 Werkbehouders en werkverliezers	36
	3.3 Benutting verdien capaciteit werkbehouders	38
	3.4 De werkbehouders die de verdien capaciteit niet benutten	39
	3.5 De werkverliezers	41
	3.6 Conclusie	43
4	INKOMEN EN UITKERINGEN	45
	4.1 Inleiding	45
	4.2 Inkomensveranderingen sinds de herbeoordeling	45
	4.3 Ontvangen uitkeringen	48
	4.4 Conclusie	50
5	BALANS HERBEOORDELING NA ANDERHALF JAAR OPGEMAAKT DOOR CLIËNTEN ZELF	53
	5.1 Balans over situatie in het algemeen	53
	5.2 Balans over ondersteuning van UWV	56
	5.3 Conclusie	60
6	SAMENVATTING	63
	6.1 Achtergrond en opzet van het onderzoek	63
	6.2 Kader voor huidige meting	64
	6.3 Werkhervatting van de totale groep herbeoordeelden	65
	6.4 De groep die tijdens de herbeoordeling geen werk heeft	66
	6.5 De groep die tijdens de herbeoordeling werkt	70

6.6	Inkomen en uitkeringen	71
6.7	Balans opgemaakt door herbeoordeelden	72
BIJLAGE 1.	METHODE, RESPONS EN REPRESENTATIVITEIT	75
BIJLAGE 2.	GEZONDHEID BIJ 4, 8 EN 18 MAANDEN	81

1 INLEIDING

1.1 Herbeoordeling arbeidsongeschikten

Herbeoordeling volgens aangepaste schattingscriteria en gewijzigde procedure
UWV beoordeelt alle cliënten met een WAO-, Wajong- of WAZ-uitkering periodiek opnieuw. Dit om na te gaan of er veranderingen zijn opgetreden in hun arbeidsvermogen. De verzekeringsarts beoordeelt daarbij wat de functionele mogelijkheden zijn voor het verrichten van arbeid. De arbeidsdeskundige bepaalt conform de criteria van het Schattingsbesluit welke functies de cliënt, gegeven deze functionele mogelijkheden, nog kan uitvoeren. Het verschil tussen het loon dat met deze functies verworven kan worden en het loon dat men kreeg voordat men arbeidsongeschikt werd, bepaalt de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspercentage. In augustus 2004 is dit Schattingsbesluit¹ aangepast. De wijzigingen betekenen dat in meer gevallen sprake is van meer resterende verdiencapaciteit. UWV is in oktober 2004 gestart met de uitvoering van de herbeoordelingen volgens het aangepaste Schattingsbesluit (aSB). In een tijdsbestek van 3½ jaar worden alle 340.000 arbeidsongeschikten geboren na 1 juli 1954 opgeroepen voor een herbeoordeling volgens de nieuwe criteria. Voor sommigen is dit sneller dan in de oude situatie het geval zou zijn. Het oproepen voor de herbeoordelingen vindt plaats op volgorde van leeftijd: van jong naar oud. Naast de aanpassing van de schattingscriteria zijn bij deze herbeoordelingoperatie ook enkele veranderingen doorgevoerd in de beoordelingsprocedure. De medische beoordelingscriteria zelf zijn niet veranderd.

Uitkomsten van de herbeoordelingen in 2005

De herbeoordeelden waarop dit rapport betrekking heeft, hebben medio 2005 de herbeoordeling ondergaan (zie paragraaf 1.2). In tabel 1.1 wordt daarom het aantal herbeoordelingen weergegeven dat UWV heeft uitgevoerd in 2005, verdeeld naar de uitkomst van de herbeoordeling en naar type arbeidsongeschiktheidsverzekering.

---

¹ Hierin staan de criteria beschreven waarlangs de *arbeidsdeskundige* het arbeidsgeschiktheidpercentage dient te bepalen.

Tabel 1.1 Uitkomst van de in 2005 uitgevoerde herbeoordelingen

	WAO	WAZ	Wajong	totaal
<i>gevolgen voor hoogte uitkering:</i>				
verhoogd	4%	5%	1%	3%
gelijk	48%	41%	89%	58%
verlaagd	15%	17%	2%	12%
beëindigd	32%	35%	8%	27%
uitkomst nog onbekend	0%	1%	0%	0%
totaal (kolom%)	100%	100%	100%	100%
aantallen herbeoordeelden	87.451	2.849	27.257	117.557
aandeel (rij%)	74%	2%	23%	100%

Bron: UWV Jaarverslag 2005

Uit de tabel is op te maken dat 39 procent van alle in 2005 uitgevoerde herbeoordelingen tot een verlaging of beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft geleid. Dit percentage ligt bij de WAO (47 procent) en de WAZ (52 procent) veel hoger dan bij de Wajong (10 procent). Het onderzoek dat in dit rapport beschreven wordt, heeft betrekking op de grootste *deelgroep* van de herbeoordeelden, namelijk **WAO'ers** waarvan de uitkering is **verlaagd** of **beëindigd**. Van de herbeoordeelden in 2005 is 74 procent WAO'er. De WAO'ers waarvan de uitkering is verlaagd of beëindigd, vertegenwoordigen ruim een derde (35 procent) van alle herbeoordeelden.

Begeleiding naar werk centraal

Als na de herbeoordeling het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt verlaagd, wordt voor de cliënt een re-integratievisie opgesteld. UWV streeft ernaar de re-integratie maatwerk te doen zijn. De arbeidsdeskundige maakt daarom met de cliënt individuele afspraken over passende re-integratieondersteuning. Het kabinet heeft extra middelen beschikbaar gesteld voor de re-integratieondersteuning. Daarnaast zijn tijdens het najaarsoverleg in 2004 en tijdens de werktop op 1 december 2005 afspraken gemaakt met sociale partners over de re-integratie van gedeeltelijke arbeidsgeschikten bij de eigen werkgever.

1.2 Cohortonderzoek naar werk en inkomen van de herbeoordeelden

Onderzoek naar de gevolgen van de beëindiging of verlaging

UWV heeft onderzoeksbureau AS*tri* gevraagd de gevolgen van de verlaging of

beëindiging van de WAO-uitkering voor de arbeidsmarkt- en inkomenspositie van de cliënten te monitoren. Daarnaast moet het onderzoek inzicht verschaffen in de kenmerken van de cliënten, de inzet van re-integratie-instrumenten, de effecten van de instrumenten en de beleving van de herbeoordeling. UWV heeft de probleemstelling van het onderzoek als volgt omschreven.

Wat gebeurt er qua arbeidsmarkt- en inkomenspositie met de WAO'ers die na herbeoordeling meer of volledig arbeidsgeschikt worden verklaard en wat zijn de succes- en faalfactoren die van invloed zijn op het vinden en aanvaarden van werk, te onderscheiden naar vier categorieën factoren, gelegen in de persoon, de (potentiële) werkgever, de re-integratiedienstverlening en de wet- en regelgeving?

Twee cohorten, binnen elke cohort drie metingen

Om deze vragen te beantwoorden worden twee groepen (cohorten) WAO'ers, waarvan de uitkering beëindigd of verlaagd is, gedurende anderhalf jaar gevolgd. Beide cohorten worden op drie tijdstippen geënquêteerd, namelijk op 4, 8 en 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling. De eerste groep is samengesteld uit personen die deze uitslag in mei of juni 2005 kregen, de tweede groep uit personen die deze in mei of juni van 2006 kregen. In het totaal worden dus zes deelonderzoeken uitgevoerd. Door vergelijking tussen de twee cohorten en tussen verschillende metingen binnen de cohorten wordt het vereiste inzicht in de probleemstelling verkregen. In het eindrapport, dat begin 2008 zal verschijnen, wordt hiervan verslag gedaan. Voorliggend rapport betreft de uitkomsten van de derde enquête bij het eerste cohort. Eerder zijn al de volgende publicaties verschenen:

Eerder verschenen rapporten 'Herbeoordeeld, ...en dan?'

Cohort 2005 na 4 maanden

Deursen, C.G.L. van (2006). *Werken na herbeoordeling? Onderzoek onder 1.783 herbeoordeelden waarvan de uitkering verlaagd of beëindigd is*. Leiden: AStri.

Cohort 2005 na 8 maanden

Deursen, C.G.L. van (2006). *Herbeoordeeld... en dan? Stand van zaken 8 maanden na de uitslag*. Leiden: AStri.

Cohort 2006 na 4 maanden

Deursen, C.G.L. van (2007). *Herbeoordeeld... en dan? Stand van zaken 4 maanden na de uitslag 2005 en 2006*. Leiden: AStri.

Enquêteonderwerpen derde meting

De derde enquête vindt 18 maanden na de uitslag van de herbeoordeling plaats. In voorliggend rapport over deze derde meting wordt de stand van zaken gegeven wat functie-uitbreiding van werkenden en werkhervatting van niet-werkenden betreft. Verder wordt de ontvangen begeleiding en het inkomen in kaart gebracht. Ten slotte is de respondenten gevraagd om nu, anderhalf jaar na de herbeoordeling, de balans op te maken over hun situatie en de ondersteuning van UWV.

Representativiteit derde meting

De verantwoording van de methode en de representativiteit worden beschreven in bijlage 1. Het aantal respondenten is relatief klein in deze derde meting ($n = 378$). Door toepassing van weging is de representativiteit ten opzichte van het oorspronkelijke cohort goed wat betreft leeftijd, geslacht, mate van arbeidsgeschiktheid en werken op het moment van herbeoordeling. Belangrijk is ook dat de uitkomst van re-integratievisie van de deelnemers aan de derde meting niet verschilt niet van die aan de eerste meting. Op enkele achtergrondkenmerken wijken de deelnemers van de derde meting wel iets af van de grotere groep die aan de eerste meting deelnam ($n = 1.873$). Op de meeste uitkomsten worden geen onverwachte schommelingen gevonden ten opzichte van de eerste en tweede meting, ze zijn veelal in lijn met de verwachting. We nemen op grond van dit alles aan dat de deelnemers aan de derde meting voldoende representatief zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Percentages bij subgroepen moeten als indicatief beschouwd worden

Omdat het om kleine aantallen gaat, moet er rekening mee gehouden worden dat de marge rond de gevonden percentages relatief groot is. Vooral waar uitspraken gedaan worden over kleine subgroepen (bijvoorbeeld: over niet-werkenden die niet op zoek zijn naar werk), moeten de uitkomsten als *indicatief* geïnterpreteerd worden.

Vergelijking met de twee eerdere metingen

Daar waar vergelijkbare gegevens zijn over de situatie na 4 en 8 maanden, worden deze in dit rapport vermeld. De uitkomsten zoals hier gepresenteerd kunnen licht afwijken van de uitkomsten van het rapport dat is verschenen over de meting na 8 maanden. In het rapport bij 8 maanden zijn de resultaten bij 4 maanden uitsluitend weergegeven voor de 753 respondenten die zowel aan de eerste als aan de tweede meting hebben meegedaan. In voorliggend rapport worden de uitkomsten weergegeven voor de *totale* groepen die aan de afzonderlijke metingen hebben deelgenomen.

Inhoud van dit rapport

In hoofdstuk 2 staan de herbeoordeelden centraal die tijdens de herbeoordeling *geen* werk hebben. Beschreven wordt welk deel nu het werk hervat heeft, welke zoekactiviteiten de niet-hervatters verrichten en welke begeleiding zij daarbij hebben ontvangen van UWV of re-integratiebedrijven. Hoofdstuk 3 gaat over de realisatie van de verdien capaciteit bij de groep die tijdens de herbeoordeling werk heeft. Ook worden de zoekactiviteiten en begeleiding beschreven van degenen die hun werk na de herbeoordeling verloren hebben of bij de eigen werkgever niet kunnen uitbreiden. Hoofdstuk 4 gaat over de inkomensgevolgen na 18 maanden en de ontvangen uitkeringen. In hoofdstuk 5 kijken de herbeoordeelden terug op het afgelopen anderhalf jaar: zijn ze nu al met al beter of slechter geworden van de herbeoordelingoperatie, hebben ze voldoende ondersteuning van UWV ontvangen en waarom wel of niet? Elk hoofdstuk eindigt met een conclusieparagraaf. In hoofdstuk 6 ten slotte wordt een samenvatting van het rapport, met daarin de conclusies gegeven. In bijlage 1 wordt de onderzoeksmethode, respons en representativiteit kort beschreven. Bijlage 2 beschrijft de zelf ervaren gezondheid en veranderingen hierin.

2 WERKHERVATTING VAN DE GROEP DIE TIJDENS DE HERBEOORDELING GEEN WERK HEEFT

2.1 Inleiding

Basisgroep: niet-werkenden tijdens de herbeoordeling

De basisgroep voor dit hoofdstuk wordt gevormd door *degenen die tijdens de herbeoordeling geen werk hebben*. Dit is het geval voor 64 procent van de herbeoordeelden. Het beleidsstreven is dat zoveel mogelijk niet-werkende WAO'ers betaald werk vinden om daarmee hun verlies of de verlaging van de uitkering te compenseren. Binnen de basisgroep worden daarom twee subgroepen onderscheiden: de groep die na 18 maanden aan het werk is (de werkhervatters) en de groep die na 18 maanden niet werkt (de niet-hervatters).

UWV biedt alle niet-werkenden begeleiding aan

UWV is primair verantwoordelijk voor de begeleiding van de niet-werkenden naar werk. UWV biedt deze groep daarom standaard begeleiding naar werk aan, op basis van een door de arbeidsdeskundige opgestelde re-integratievisie. Niet iedereen maakt echter van dit aanbod gebruik. Sinds februari 2006 benadert UWV mede daarom alle niet werkende herbeoordeelden van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd en die bij de herbeoordeling hebben laten weten dat ze geen behoefte hebben aan ondersteuning, na drie maanden opnieuw. Op dat moment wordt hen weer gevraagd of ze behoefte hebben aan begeleiding naar werk. Als dit het geval is wordt een passend aanbod gedaan. Voor het uitvoeren van onder andere deze taak heeft UWV 100 re-integratiebegeleiders aangesteld die de arbeidsdeskundige ondersteunen. Ook iedereen die al voor die datum herbeoordeeld is en op dat moment niet werkte en geen begeleiding wenste, is na februari 2006 benaderd door een re-integratiebegeleider (de zogenaamde 'veegactie'). Een deel van het 2005-cohort is dus ongeveer een jaar na de herbeoordeling door een re-integratiebegeleider benaderd. In februari-mei 2006 zijn in de actie 11.000 personen die in 2004 en 2005 zijn herbeoordeeld persoonlijk benaderd met de vraag of zij alsnog re-integratiebegeleiding wensten. 75 procent van hen gaf om verschillende redenen te kennen dat re-integratie niet aan de orde was. 19 procent was op dat moment al met een re-integratietraject gestart of inmiddels aan het werk. Slechts 6 procent gaf naar aanleiding van de vraag van de re-integratiebegeleider aan alsnog te willen starten met een re-integratietraject.

Inhoud van dit hoofdstuk

In paragraaf 2.2 wordt weergegeven hoeveel procent van de totale basisgroep van niet-werkenden na 4, 8 en 18 maanden betaald werk heeft. Paragraaf 2.3

gaat over kenmerken van het dienstverband van de werkhervatters. Paragraaf 2.4 gaat over de zoekactiviteiten van de niet-hervatters. Voor de niet-zoekenden wordt beschreven waarom ze dit niet doen. De paragrafen 2.5 en 2.6 gaan over de ontvangen begeleiding en de behoeften hieraan. In paragraaf 2.7 volgen de conclusies.

2.2 Werkhervatting na 18 maanden

Na 18 maanden 32 procent weer aan het werk

Uit de eerste meting is gebleken dat 64 procent van alle herbeoordeelden in het 2005-cohort op het moment van de herbeoordeling geen werk had. Uit tabel 2.1 is op te maken dat van deze basisgroep na 4 maanden 11 procent, na 8 maanden 20 procent en na 18 maanden 32 procent aan het werk is. Verwacht mag worden dat het aandeel werkenden nog iets verder zal stijgen, omdat een deel van de trajecten nog loopt (30 procent, zie paragraaf 2.5) op het moment van deze enquête (bij 18 maanden). UWV rekent met een gemiddelde duur van een re-integratietraject van 14 maanden. De maximum duur van een traject is twee jaar.

Tabel 2.1 Werkhervatting na 4, 8 en 18 maanden bij de deelnemers van de betreffende meting (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt)

tijdstip	T0 (herbo)	T1 (4 mnd)	T2 (8 mnd)	T3 (18 mnd)
steekproefomvang	n = 1.873	n = 1.873	n = 753	n = 378
niet-werkenden	100%	89%	80%	68%
werkhervatters	-	11%	20%	32%

Werkhervatting hangt samen met onder meer opleiding, leeftijd en geslacht

Herbeoordeelden met een hoog opleidingsniveau hebben het werk vaker hervat dan degenen met een laag of middelbaar opleidingsniveau (respectievelijk 51, 29 en 26 procent). Mannen behoren vaker tot de hervatters dan vrouwen (44 en 26 procent). Ook de leeftijd speelt een rol: van de 45-plussers heeft 19 procent het werk hervat, in de jongere leeftijdsgroepen meer dan 30 procent. De niet-Nederlanders hebben het werk *vaker* hervat dan de Nederlanders. Vanwege de kleine aantallen is dit laatste verschil echter niet significant en kan dus op toeval berusten. Het maakt niet uit voor de werkhervatting of men een partner heeft, en zo ja, of die partner betaald werk heeft. De ervaren gezondheid is wel van belang: de groep met een redelijk tot goede gezondheid heeft het werk twee keer

zo vaak hervat als de groep met een slechte of wisselende gezondheid na anderhalf jaar.

2.3 Kenmerken dienstverband werkhervatters

Zes op de tien werkhervatters benut verdiencapaciteit

In tabel 2.2 is weergegeven in hoeverre de werkhervatters de verdiencapaciteit benutten en wat de aanstellingsomvang is. Na anderhalf jaar benut 54 procent in de nieuwe baan de verdiencapaciteit volledig, 31 procent verdient veel minder en 15 procent weet het niet. Wanneer de 'weet niet' groep als missing wordt beschouwd, komt het percentage dat de verdiencapaciteit benut uit op 61.

Grootste deel werkhervatters werkt parttime

De meeste werkhervatters hebben een parttimebaan of een nul-urencontract (oproepkracht), 29 procent werkt 36 uur of meer. Ruim een derde werkt in de praktijk meer uren dat volgens contract afgesproken. Dit zijn in alle gevallen parttimers en mensen met een nul-urencontract. Aangenomen kan worden dat een substantieel deel van de parttimers ook voor de herbeoordeling al parttime werkte.

Tabel 2.2 Realisatie verdiencapaciteit en aanstellingsomvang bij 8 en 18 maanden (als percentage van de werkhervatters)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	86	49
huidig salaris werkhervatters, vergeleken met theoretische verdiencapaciteit volgens UWV		
veel meer	6	4
ongeveer evenveel	58	50
veel minder	31	31
weet het niet	5	15
aantal werkuren volgens contract		
0 uren	4	10
1-19 uren	38	28
20-35 uren	29	33
> 36 uren	28	29
werkelijke uren ten opzichte van contract		
minder uren	-	16
ongeveer evenveel uren	-	49
meer uren	-	35

Ongeveer de helft heeft redelijk stabiele positie op arbeidsmarkt

In tabel 2.3 is het type dienstverband en de sector waarin men werkt weergegeven. 32 procent heeft een contract van meer dan een half jaar en 15 procent heeft een vast contract. Hun positie op de arbeidsmarkt is redelijk stabiel. Minder stabiele of minder inkomenszekere werkvormen zijn: contract korter dan een half jaar (14 procent), via uitzendbureau (7 procent), nul-urencontract (9 procent), werk als zelfstandige (10 procent) of gesubsidieerde arbeid (9 procent). Deze mensen hebben dus nog geen stabiele positie op de arbeidsmarkt verworven.

Ruim een kwart werkt in de sector zorg en welzijn

Bijna drie op de tien werkhervatters werkt in de sector zorg en welzijn. De tweede sector is de zakelijke dienstverlening (15 procent), gevolgd door overige dienstverlening (10 procent) en transport (9 procent).

Tabel 2.3 Aard dienstverband en sector bij 8 en 18 maanden (als percentage van de werkhervatters)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	86	49
soort dienstverband		
via een uitzendbureau	18	7
vast dienstverband (vast contract)	25	15
kort tijdelijk dienstverband (een half jaar of korter)	26	14
langer tijdelijk dienstverband (langer dan een half jaar)	21	32
via gesubsidieerde arbeid (zoals WIW / I/D baan)	2	9
WSW-dienstverband (sociale werkplaats)	1	1
werkt als zelfstandige, freelancer	3	10
nul-urencontract*	-	5
oproepcontract met minimum aantal uren*	-	4
anders	6	3

	8 mnd	18 mnd
sector waarin men werkt		
industrie	-	6
bouwnijverheid	-	7
handel	-	4
horeca	-	2
transport	-	9
schoonmaakbranche	-	3
financiële instellingen	-	1
zakelijke dienstverlening (bijv. beveiliging)	-	15
onderwijs	-	2
overheid	-	8
gezondheids- en welzijnszorg	-	28
cultuur, sport en recreatie	-	1
overige dienstverlening	-	10
anders	-	4

*Deze antwoordcategorie was in de T2-enquête niet apart benoemd.

Hoe is men aan het werk gekomen?

De werkhervatters is gevraagd hoe men aan het huidige werk is gekomen. Hierbij zijn meerdere antwoorden mogelijk. Uit tabel 2.4 blijkt dat de kanalen divers zijn. De meest genoemde zijn open sollicitaties (23 procent) en het re-integratiebedrijf (22 procent). Het re-integratietraject wordt in de meeste gevallen geïnitieerd en gefinancierd door UWV. Meer dan 10 procent is met hulp van een uitzendbureau, internet of UWV aan de huidige baan gekomen. Het CWI, de oude werkgever en advertenties uit de krant worden het minst vaak genoemd als weg waarlangs men de huidige baan verkregen heeft. Omdat het om kleine aantallen gaat, zijn bovengenoemde percentages slechts indicatief.

Tabel 2.4 Manier waarop men aan nieuwe werkgever is gekomen (als percentage van de werkhervatters)

	18 mnd
ongewogen aantal	49
met hulp van UWV	12
met hulp van oude werkgever	4
met hulp van een re-integratiebedrijf	22
met hulp van bekenden	10
met hulp van uitzendbureau	14
met hulp van CWI	1
via advertenties uit de krant	9
via internet	13
via open sollicitaties	23
anders	5

9 tot 12 procent heeft na de herbeoordeling nog wel gewerkt, maar niet bij 18 maanden

Bedacht moet worden dat in dit onderzoek op slechts drie peilmoment gevraagd wordt of men dan wel of niet betaald werk heeft, namelijk bij 4, 8 en 18 maanden. In de tussenliggende periodes kunnen mensen het werken hervatten en weer stoppen met werken. En degenen die bij 18 maanden werken, zijn voor een deel andere mensen dan die bij 4 maanden of 8 maanden aan het werk zijn. Om zicht te krijgen op het tussentijds werken, is de mensen die niet hervat zijn bij 18 maanden gevraagd of ze sinds de herbeoordeling nog wel gewerkt hebben. Deze vraag is echter alleen gesteld aan degenen die *nog op zoek zijn naar werk* (dit is het geval voor tweederde van de niet-hervatters). Daarom moet het tussentijds werken voor de niet-zoekenden *geschat* worden. Bij het schatten wordt aangenomen dat de niet-zoekenden minder tot hooguit even vaak tussentijds gewerkt hebben als de zoekenden. Wanneer *geen enkele* niet-zoekende tussendoor gewerkt heeft, zou het totale percentage van de oorspronkelijk niet-werkenden dat tussendoor wel gewerkt heeft uitkomen op 9. Wanneer de niet-zoekenden tussentijds *net zo vaak* gewerkt hebben als de zoekenden, komt dit percentage op 12 uit. Het werkelijke percentage zal dus waarschijnlijk tussen de 9 en 12 procent leggen.

Stand van zaken (tussentijdse) werkhervatting

De stand van zaken wat – al dan niet tussentijdse – werkhervatting van de groep die bij de herbeoordeling niet werkt betreft, is daarmee als volgt:

- 32 procent heeft na 18 maanden betaald werk;
- 9-12 procent heeft sinds de herbeoordeling wel gewerkt, maar heeft na 18 maanden geen werk;
- 56-59 procent heeft na de herbeoordeling nooit gewerkt.

2.4 Zoekgedrag en werkpogingen van niet-werkhervatters

In deze paragraaf staan de herbeoordeelden die het werk na anderhalf jaar (nog) niet hervat hebben centraal. Dit geldt voor 68 procent van de groep die tijdens de herbeoordeling geen werk heeft. Acht deze groep zichzelf in staat te werken en zo nee, wat zijn de belemmeringen? Wat ondernemen ze zelf om aan het werk te komen? Beschreven wordt in of ze zich aangemeld hebben of ingeschreven zijn bij instanties rond werk en inkomen, welke zoekactiviteiten ze ondernemen en of ze verwachten dat ze binnen een jaar een baan zullen vinden. Voor degenen die niet op zoek naar werk zijn, wordt beschreven waarom ze dit niet doen. Ten slotte wordt ingegaan op de werkervaringen sinds de herbeoordeling.

In staat zijn om te werken

Degenen die na anderhalf jaar het werk niet hervat hebben is de volgende vraag gesteld: "Bent u in staat om te werken?". De antwoordmogelijkheden daarbij zijn: "ja", "nee, mijn gezondheid laat dit niet toe" en "nee, andere persoonlijke omstandigheden laten dit niet toe". De antwoorden hierop staan in tabel 2.5. Minder dan de helft (43 procent) geeft zelf aan dat ze in staat zijn te werken. Ruim de helft zegt vanwege de gezondheid niet te kunnen werken en 3 procent kan dit vanwege persoonlijke omstandigheden niet.

Tabel 2.5 In staat zijn te werken na 18 maanden (als percentage van de niet-hervatters)

	18 maanden
ongewogen aantal	n = 136
ja	43
nee, mijn gezondheid laat dit niet toe	54
nee, andere persoonlijke omstandigheden laten dit niet	3

Ruim de helft geeft aan vanwege de gezondheid niet te kunnen werken

Ruim de helft van de niet-hervatters geeft aan vanwege de gezondheid niet te kunnen werken. Hen is gevraagd in eigen woorden aan te geven op wat voor

manier de gezondheid hen verhindert te werken. Deze antwoorden zijn gecodeerd en weergegeven in tabel 2.6. De helft van de niet-hervatters die zichzelf vanwege de gezondheid niet tot werken in staat achten, verwijst naar fysieke klachten. Bij de overigen betreft het psychische klachten of vermoeidheid of energiegebrek, al dan niet in onderlinge combinatie of in combinatie met fysieke klachten.

Tabel 2.6 Wijze waarop gezondheid de niet-hervatters verhindert om te werken (als percentage van de groep die vanwege de gezondheid niet in staat is te hervatten)

	18 maanden
ongewogen aantal	n = 73
fysieke klachten	47
combinatie van fysieke en psychische klachten	16
geeft alleen aan dat het niet kan (zonder specificatie)	9
combinatie van fysieke klachten en energiegebrek/vermoeidheid	5
te moe, weinig energie	4
vermoeidheid, psychisch en/of geen stress aankunnen al dan in onderlinge combinatie of gecombineerd met fysieke klachten	19

Inschrijving bij instanties rond werk en inkomen is weinig afgenomen

In tabel 2.7 staat beschreven bij welke instanties de niet-werkenden 'momenteel' zijn aangemeld, waarbij 'momenteel' staat voor het moment waarop de enquête is afgenomen, respectievelijk 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling². Opmerkelijk is dat bij 18 maanden geen grote verschuivingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van 4 en 8 maanden. Het percentage dat bij CWI of bij een re-integratiebedrijf is ingeschreven ligt nu wel lager, maar is nog steeds vrij hoog. Het percentage dat ingeschreven staat bij een uitzendbureau is gelijk gebleven.

² De respondenten is hierbij gevraagd of ze werk hebben op het peilmoment. Het is dus mogelijk dat men wel tussen twee peilingen in tijdelijk werk heeft gehad. Dit valt deels buiten het zicht van dit onderzoek.

Tabel 2.7 Aanmelding bij instanties rond werk en uitkering 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling (als percentage van de niet-hervatters)

	4 mnd	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	n = 998	n = 374	n = 137
CWI	87	84	77
uitzendbureau	29	24	29
re-integratiebedrijf	57	56	42
gesubsidieerde arbeid	2	1	1
WSW	4	3	6
andere instantie*	-	-	6

*Dit is in T1 en T2 niet gevraagd.

Zoekactiviteiten van de niet-hervatters

In het kader van het zoeken naar werk zijn verschillende activiteiten op eigen initiatief mogelijk, los van een eventueel re-integratietraject. De herbeoordeelden zijn zeven mogelijke zoekactiviteiten voorgelegd met daarbij de vraag of ze die in de afgelopen 4 maanden verricht hebben. In tabel 2.8 worden de uitkomsten hiervan weergegeven.

Tabel 2.8 Zoekactiviteiten in de voorgaande 4 maanden, van degenen die na 8 en 18 maanden geen werk hebben (als percentage van de niet-hervatters)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	n = 368	n = 137
zoekactiviteiten		
vacatures kijken in de krant	75	76
vacatures kijken op internet	64	62
vacatures kijken bij CWI	57	49
solliciteren op vacatures	68	69
open sollicitaties	64	57
over (ander) werk zoeken praten	61	69
contact opnemen met oude werkgever	14	15
geen enkele van deze activiteiten	8	10
gemiddeld aantal zoekactiviteiten	4,0	3,9

Bijna alle niet-hervatters ondernemen zoekactiviteiten

De meeste activiteiten worden door een meerderheid verricht. Het meest wordt gekeken naar vacatures in kranten (circa driekwart doet dit). Over werk praten met familie en kennissen doet ongeveer 70 procent. Ongeveer tweederde solliciteert op vacatures, een kleine zestig procent doet open sollicitaties. Een klein deel heeft de afgelopen 4 maanden nog contact opgenomen met de oude werkgever (15 procent).

Bijna tweederde van de niet-hervatters is na 18 maanden op zoek naar werk

Het ondernemen van zoekactiviteiten hoeft niet te betekenen dat men serieus op zoek is. Vacatures bekijken kan men immers ook doen ter oriëntatie op de toekomst (bijvoorbeeld na afronding van een traject), uit algemene interesse of omdat dit verplicht is voor de WW. Van degenen die geen werk hebben, antwoordt na anderhalf jaar 63 procent bevestigend op de vraag of men *momenteel* op zoek is naar werk (tabel 2.9). Dit is iets minder dan bij 8 maanden, toen nog 70 procent op zoek was. Degenen die aangeven dat ze momenteel op zoek zijn naar werk, ondernemen gemiddeld 5,3 van de maximaal 7 zoekactiviteiten. Voor elke zoekende geldt dat hij minimaal 1 van de 7 zoekactiviteiten heeft verricht. Degenen die aangeven dat ze momenteel *niet* op zoek zijn, ondernemen gemiddeld 1,6 zoekactiviteiten. Van deze groep verricht 47 procent geen enkele activiteit (bij 18 maanden was dit 28 procent).

Een derde van de zoekenden verwacht binnen een jaar werk te hebben

Van de niet-hervatters die na 18 maanden nog actief op zoek zijn, verwacht ruim een derde procent binnen een jaar betaald werk te hebben en ruim een derde verwacht dat dit niet zal gebeuren. De overige 29 procent weet het niet (tabel 2.8). Hierin is niets veranderd ten opzichte van de situatie 8 maanden na de herbeoordeling.

Tabel 2.9 Zoeken en verwachtingen over het vinden van werk na 8 en 18 maanden (als percentage van de niet-hervatters)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	n = 368	n = 137
is momenteel op zoek naar werk?		
ja	70	63
nee	30	37
verwachting over het vinden van werk (indien op zoek)		
weet zeker of denkt wel werk te hebben binnen een jaar	n = 257 34	n = 88 36
weet zeker of denkt geen werk te hebben binnen een jaar	37	35
weet echt niet of men binnen een jaar werk zal hebben	29	29

Twijfels over vinden werk komen vooral uit voort uit gezondheidsbeperkingen

De mensen die *niet verwachten* binnen een jaar betaald werk te hebben (of dit *echt niet weten*), is gevraagd in eigen woorden te omschrijven waarom men dit niet verwacht. Hierop geeft ruim een derde aan dat het vanwege hun gezondheid moeilijk is om een baan te vinden (tabel 2.10). 13 procent zegt te solliciteren zonder succes. Een klein deel geeft aan dat hun leeftijd, het opleidingsniveau, het WAO-verleden of het beperkte aantal uur dat men inzetbaar hen belemmert in het vinden van een baan. Ruim één derde van noemt een combinatie van twee, drie of vier van bovengenoemde factoren als reden waarom men niet verwacht of niet zeker weet of men binnen een jaar betaald werk heeft.

Tabel 2.10 Redenen waarom men niet verwacht of niet zeker weet binnen een jaar betaald werk te hebben (%)

ongewogen aantal	n = 58
vanwege gezondheid moeilijk om een baan te vinden	32
solliciteert zonder succes	13
vanwege leeftijd moeilijk om een baan te vinden	7
te weinig/ beperkt aantal uren inzetbaar	4
WAO-verleden schrikt werkgevers af	4
vanwege opleidingsniveau moeilijk om een baan te vinden	3
vanwege een beperkt arbeidsverleden moeilijk om baan te vinden*	0
combinatie van één of meer van bovenstaande redenen	36

*Komt alleen voor in combinatie met andere redenen.

Twee op de tien niet-zoekenden verwacht nooit meer op zoek naar werk te gaan
Van de niet-hervatters geeft 37 procent aan dat ze momenteel niet op zoek zijn naar werk. Deze niet-zoekenden is gevraagd of ze verwachten binnen een jaar nog op zoek te gaan naar werk. Hierop antwoordt 41 procent bevestigend en 21 procent verwacht nooit meer op zoek te gaan. De overige 38 procent verwacht op langere termijn alsnog werk te gaan zoeken (tabel 2.11). Het verschil met de situatie bij 8 maanden is klein. De groep die nooit meer op zoek gaat, is te klein om goed te kunnen duiden op achtergrondkenmerken. Wel is hiertoe een poging gedaan. Deze analyses geven geen enkele aanwijzing dat het nooit meer op zoek gaan vaker het geval is als men een werkende partner heeft. Het enige kenmerkende van deze groep is dat ze bijna allemaal met een partner samenwonen en allemaal hun gezondheid als slecht of wisselend ervaren na anderhalf jaar. Vanwege de kleine aantallen kan dit op toeval berusten.

Tabel 2.11 Termijn waarop men verwacht wèl op zoek te gaan naar werk (als percentage van de niet-zoekenden)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	n = 109	n = 44
binnen een jaar	45	41
op langere termijn dan een jaar	31	38
waarschijnlijk nooit meer	24	21

De gezondheid is de meest genoemde reden om niet te zoeken

Waarom zoekt men op dit moment niet naar werk? Deze open vraag is gesteld aan alle niet-zoekenden. De antwoorden hierop zijn weergegeven in tabel 2.12³. Ruim de helft geeft aan dat men niet zoekt vanwege de gezondheidstoestand. Ongeveer een kwart geeft als reden omdat men momenteel in de Ziektewet zit⁴. Andere redenen voor het niet zoeken naar werk zijn het geen plicht meer hebben tot solliciteren of de gedachte dat werkgevers niet geïnteresseerd zijn om een herbeoordeelde aan te nemen. Daarnaast geeft 10 procent aan bezig te zijn met het volgen van een opleiding of stage of het opzetten van een eigen bedrijf (zie cursief weergegeven categorieën). Feitelijk zijn deze personen dus wel degelijk

³ In T3 is de vraag open gesteld, in T2 werden vaste antwoordmogelijkheden gegeven, aangevuld met 'anders, namelijk', waardoor directe vergelijking niet mogelijk is.

⁴ Het gaat om 14 personen, waarvan 11 ook bij de vraag naar de verschillende uitkeringen die men ontvangt (tabel 4.5) aangeven dat ze een 'andere uitkering' ontvangen.

bezig met 'zoeken naar werk'. Vanwege de kleine aantallen moeten de percentages uit tabel 2.12 als indicatief beschouwd worden.

Tabel 2.12 Redenen waarom men momenteel niet op zoek is naar werk (als percentage van de niet-zoekenden)

ongewogen aantal	n = 48
vanwege gezondheidsklachten/ziekte niet in staat om te werken	56
zit in Ziektewet	27
<i>volgt opleiding of loopt stage</i>	5
<i> bezig met opzetten eigen bedrijf</i>	5
geen sollicitatieplicht meer	3
denkt dat werkgevers niet geïnteresseerd zijn (vanwege beperkingen)	3
anders	1

Deel van de werkzoekenden heeft nog wel gewerkt sinds herbo

De niet-hervatters die bij 18 maanden nog steeds op zoek zijn naar werk, is gevraagd of ze sinds de herbeoordeling nog wel gewerkt hebben (n = 88)⁵ (deze informatie is ook verwerkt in paragraaf 2.2, laatste kopje). Dit is bij 21 procent van hen het geval. Ruim de helft heeft bij één bedrijf gewerkt, 42 procent bij twee of meer verschillende bedrijven.

Vertrek bij 'tussentijdse werkgever' vaak mede op eigen wens

De 'tussentijds werkenden' is gevraagd is naar de reden waarom men bij het laatste bedrijf is weggegaan. Daarbij kon men kiezen uit een aantal arbeidsrechtelijke redenen, aangevuld met 'anders, namelijk'. Omdat het om maar 20 personen gaat worden hieronder de ongewogen aantallen per antwoordcategorie weergegeven:

- ontslagen (1x);
- arbeidscontract liep af (2x);
- met werkgever tot een beëindigingsovereenkomst gekomen (6x);
- zelf ontslag genomen (3x);
- anders, namelijk (8x): werk niet kunnen volhouden vanwege gezondheidsproblemen / Ziektewet (4x), opdracht als zelfstandige beëindigd (1x); werkgever failliet gegaan (1x), was stage (1x).

⁵ De 'zoekenden' betreffen 63 procent van de niet-hervatters. Deze vraag had aan alle niet-hervatters gesteld moeten worden, dus ook aan de 37 procent *niet* zoekenden. Door een fout in de routing is dit onbedoeld niet gebeurd.

In de meeste gevallen lijkt dus géén sprake te zijn van gedwongen ontslag of het niet verlengen van een contract door de werkgever. De werknemer staat meestal zelf achter de beëindiging. De toelichtingen bij 'anders, namelijk' suggereren dat de gezondheid vaak een rol speelt bij de beëindiging. Ook daar waar de respondent dit niet expliciet aangegeven heeft, zal de gezondheid wellicht een rol gespeeld hebben.

2.5 Ontvangen begeleiding bij terugkeer naar werk

Van de oorspronkelijke groep niet-werkenden heeft 58 procent begeleiding ontvangen

UWV heeft de re-integratieverantwoordelijkheid voor alle cliënten die tijdens de herbeoordeling geen werk hebben. In tabel 2.13 is aangegeven welk deel van de groep die bij de herbeoordeling geen werk heeft, sinds de herbeoordeling begeleiding heeft ontvangen. Begeleiding die al gestart was op het moment van de herbeoordeling is daarbij ook meegeteld. De werkhervatters en de niet-hervatters zijn samengenomen. Bij 18 maanden heeft 58 procent begeleiding ontvangen of ontvangt deze nog steeds. Dit is iets meer dan bij 8 maanden. Het type begeleiding verschilt logischerwijze nauwelijks bij 8 en 18 maanden binnen dit 2005-cohort. Van de 42 procent die geen begeleiding ontvangt, wenst ongeveer tweederde ook geen begeleiding en een derde heeft na 18 maanden wel behoefte aan begeleiding (zie paragraaf 2.6).

Tabel 2.13 Sinds de herbeoordeling ontvangen begeleiding (als percentage van de groep die bij de herbeoordeling niet werkt)

	8 mnd	18 mnd
aantallen (ongewogen)	454	193
totaal: heeft of had begeleiding sinds herbo	55	58
waarvan: op peilmoment nog steeds	39	30
waarvan: op peilmoment niet meer	16	28
aard ontvangen begeleidingsvorm(en)		
re-integratiebedrijf zonder IRO	44	41
re-integratiebedrijf met IRO	16	13
arbeidsdeskundige UWV	6	9
hulp arbeidsdeskundige UWV bij urenbreiding	1	2

Drie op de tien zit na 18 maanden nog in een traject

Ongeveer de helft van de trajecten die sinds de herbeoordeling zijn gestart (of op dat moment al liepen) is nog niet afgerond. In totaal 30 procent van de groep die bij de herbeoordeling geen werk had, zit nog in traject bij 18 maanden. Normaal gesproken eindigen trajecten na maximaal 24 maanden⁶.

Ook werkhervatters in de lopende trajecten

In tabel 2.14 is weergegeven welk deel van de hervatters en de niet-hervatters (nog) begeleiding heeft. De hervatters ontvangen relatief gezien wat vaker na 18 maanden nog begeleiding dan de niet-hervatters: 36 versus 27 procent. De werkhervatters is gevraagd waarom ze nog steeds begeleiding hebben, terwijl ze al aan het werk zijn. Ze geven hiervoor de volgende redenen op:

- het huidige werk is tijdelijk (2x);
- nog op zoek naar een andere baan (4x);
- heeft het werk bij de huidige werkgever (nog) niet kunnen uitbreiden (2x);
- wordt nog een tijdlang begeleid in huidige baan (coaching, nazorg) (9x).

IRO levert hoger percentage hervatters dan regulier traject

Binnen de groep hervatters is het aandeel met een regulier traject ongeveer even hoog als binnen de groep niet-hervatters (39 versus 42 procent). Bij een IRO ligt deze verhouding gunstiger (20 versus 10 procent) (tabel 2.14). Van de groep met een IRO heeft 48 procent het werk na anderhalf jaar hervat, van de groep met een regulier traject 30 procent (niet in tabel). De individuele re-integratieovereenkomsten lijken daarmee succesvoller te zijn dan reguliere trajecten. Een grotere motivatie en een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt van IRO-cliënten kunnen echter ook (mede)verantwoordelijk zijn voor dit succes. In hoeverre dit het geval is, kunnen wij niet nagaan in dit onderzoek. Wel is duidelijk dat het aandeel laag opgeleiden binnen de IRO-groep aanzienlijk kleiner is dan binnen de reguliere trajecten (12 versus 55 procent). Ook is de IRO-groep wat jonger.

---

⁶ Veel trajecten lopen administratief nog door, nadat de laatste begeleidingsactiviteiten verricht zijn en het traject volgens de cliënt beëindigd is. Om deze reden kunnen cijfers uit het trajectvolgsysteem van UWV afwijken van cijfers zoals gevonden in deze enquête.

Tabel 2.14 Ontvangen begeleiding naar hervatters en niet-hervatters (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt)

	hervat na 18 maanden	niet hervat na 18 maanden	totaal
ongewogen aantal	56	137	193
totaal: heeft of had begeleiding sinds herbo	64	55	58
waarvan: bij 18 maanden nog steeds	36	27	30
waarvan: bij 18 maanden niet meer	28	28	28
type traject			
regulier	39	42	41
IRO	20	10	13

Eén op de vijf wordt door traject positiever over mogelijkheden betaald werk

Doel van een re-integratietraject is de kansen op het vinden van betaald werk te vergroten. Verwacht zou daarom mogen worden dat herbeoordeelden door een begeleidingstraject positiever worden over hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Van degenen die na 8 maanden geen werk hebben en begeleiding ontvangen, is 20 procent hierdoor inderdaad positiever geworden over de mogelijkheden voor betaald werk. Bij ruim de helft is hierin niets veranderd en een kwart is juist negatiever geworden over de mogelijkheden (tabel 2.15). De groep die positiever is geworden door het traject, is na 18 maanden minder groot dan na 8 maanden (20 versus 33 procent). Dit heeft er waarschijnlijk mee te maken dat men nu al weer 10 maanden *langer* bezig is met terugkeer naar werk, maar nog steeds geen werk heeft. Bekend is ook dat de motivatie afneemt naarmate men langer in een traject zit⁷.

⁷ Inspectie Werk en Inkomen (2007) *De burger aan zet. Onderzoek naar de invloed van herbeoordeelde WAO-gerechtigden op hun re-integratie*.

Tabel 2.15 Invloed van begeleiding op beeld van mogelijkheden voor betaald werk (als percentage van de niet-hervatters die begeleiding ontvangen)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	n = 187	n = 75
is positiever geworden over de mogelijkheden	33	20
is negatiever geworden over de mogelijkheden	14	24
in het beeld is niets veranderd	54	56

Aansluiting van ontvangen begeleiding aan de behoeften

De werkhervatters die begeleiding hebben ontvangen is gevraagd hoe goed of slecht deze aansloot bij de eigen behoeften. De antwoorden hierop zijn weergegeven in tabel 2.16. Een derde vindt de aansluiting goed of heel goed, ruim een derde juist slecht of heel slecht. Drie op de tien ontvangers van begeleiding vindt de aansluiting matig of redelijk. Hierin is geen verschil tussen de werkhervatters en de niet-hervatters.

Tabel 2.16 Aansluiting van ontvangen begeleiding bij de eigen behoeften, hervatters en niet-hervatters (als percentage van de groep die begeleiding ontvangen heeft)

	hervat na 18 mnd	niet hervat na 18 mnd	totaal
ongewogen aantal	38	76	114
(heel) goed	32	34	33
redelijk	16	16	16
matig	15	14	14
(heel) slecht	36	37	36

Redenen voor goede of slechte aansluiting begeleiding bij behoeften

De respondenten is gevraagd om hun antwoord op de vraag naar de aansluiting van de begeleiding bij de eigen behoeften in eigen woorden toe te lichten (open vraag). De antwoorden zijn gecategoriseerd en weergegeven in tabel 2.17. Een kwart vindt dat de ontvangen begeleiding niet goed aansluit omdat men veel zelf moest doen. Een ongeveer even grote groep specificiert waarom de begeleiding niet aansluit bij de beperkingen of capaciteiten die men heeft. Dit zijn bijvoorbeeld mensen die zeggen dat de begeleiding niet was toegespitst op de al be-

staande werkervaring, dat ze vacatures kregen aangereikt die niet haalbaar waren gezien de reisafstand en de werktijden of dat er helemaal geen goede gesprekken zijn geweest. Voorbeelden van redenen waarom de ontvangen begeleiding *wel* goed aansloot bij de persoonlijke wensen en behoeften, zijn dat men zich serieus genomen voelt en ook zo behandeld wordt, dat er sprake is van wederzijds begrip en dat men merkt dat er geprobeerd wordt om passend werk te vinden. Het is opvallend dat juist hervatters relatief vaak aangeven dat de begeleiding niets heeft opgeleverd.

Tabel 2.17 Redenen waarom de ontvangen begeleiding goed of minder goed aansloot bij de eigen behoeften, hervatters en niet-hervatters (als percentage van de groep die begeleiding ontvangt)

	hervat bij 18 mnd	niet hervat bij 18 mnd	totaal
ongewogen aantallen	n = 34	n = 62	n = 96
<i>positieve ervaringen</i>			
aansluiting bij persoonlijke wensen en behoeften	22	27	25
fijn contact met re-integratiecoach	7	11	9
begeleiding heeft resultaat gehad	5	7	6
<i>negatieve ervaringen</i>			
moest veel zelf doen: weinig begeleiding	28	27	27
onvoldoende rekening houden met beperkingen en capaciteiten	25	21	23
begeleiding heeft niets opgeleverd	12	3	6
begeleiding is slecht	2	1	1
<i>anders</i>	0	4	2

Bij IRO meer tevredenheid

De groep met een IRO vindt de aansluiting van de ontvangen begeleiding bij de eigen behoeften veel vaker *goed* of *heel goed* dan de groep met een regulier traject (68 versus 26 procent). De IRO-groep specificeert dan ook veel vaker dan de reguliere groep in hun toelichting waarom de begeleiding goed aansluit bij de persoonlijke behoeften en wensen (53 versus 26 procent) of geeft als toelichting dat de begeleiding resultaat heeft gehad (18 procent versus 4 procent). Deze be-

vinding is in lijn met de uitkomsten van het recente IWI-onderzoek onder herbeoordeelden, arbeidsdeskundigen en re-integratieconsulenten⁸.

2.6 Behoefte aan begeleiding

In deze paragraaf de groep die geen begeleiding heeft ontvangen centraal

Deze paragraaf gaat over de niet werkenden die sinds herbeoordeling *geen* begeleiding hebben gehad. Dit is 42 procent van de oorspronkelijke groep van niet-werkenden. Aan deze groep zijn vragen gesteld over de behoefte aan begeleiding. Degenen die daarop antwoorden geen behoefte hieraan te hebben, is gevraagd naar de reden. Degene die wel behoefte aan begeleiding zeggen te hebben, is gevraagd welk soort begeleiding zij dan zouden willen krijgen.

Inzet re-integratiebegeleider bij 2005-cohort

Sinds februari 2006 benadert UWV de niet werkende herbeoordeelden van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd, maar die niet zijn ingegaan op het begeleidingsaanbod van de arbeidsdeskundige, na drie maanden opnieuw. Het betreft de herbeoordeelden waarvoor in de re-integratievisie is aangegeven dat ze ofwel geen begeleiding wensen vanwege lopend bezwaar, ofwel op eigen kracht willen zoeken, ofwel zich niet beschikbaar stellen voor werk. Deze drie groepen wordt na drie maanden opnieuw gevraagd of ze behoefte hebben aan ondersteuning. Als dit het geval is wordt een passend aanbod gedaan. Voor het uitvoeren van onder andere deze taak heeft UWV 100 re-integratiebegeleiders aangesteld. Ook de herbeoordeelden die binnen de benaderingscriteria vallen en al vóór die datum herbeoordeeld zijn, zijn na februari 2006 benaderd door een re-integratiebegeleider (de zogenaamde 'veegactie'). Dit geldt dus ook voor een deel van het 2005-cohort. Men is hierover echter geen specifieke vragen gesteld in deze enquête. De extra benadering na een jaar zou in principe wel zichtbaar kunnen zijn in een hoger percentage mensen dat een traject ontvangt en een verlaging van het percentage dat aangeeft nog behoefte aan begeleiding te hebben. Hierop wordt verderop in deze paragraaf kort ingegaan.

15 procent heeft na anderhalf jaar alsnog behoefte aan begeleiding

In tabel 2.18 is de stand van zaken weergegeven wat ontvangen begeleiding en behoefte hieraan betreft. Zoals in de vorige paragraaf al aangegeven, heeft 58 procent sinds de herbeoordeling begeleiding ontvangen. Dit is iets meer dan bij 8 maanden, toen 56 procent begeleiding ontving. Het gaat hier zowel om door

---

⁸ Inspectie Werk en Inkomen (2007) *De burger aan zet. Onderzoek naar de invloed van herbeoordeelde WAO-gerechtigden op hun re-integratie.*

UWV geïnitieerde begeleiding, als om begeleiding op initiatief van andere partijen. Ook begeleiding die op liep op het moment van herbeoordeling is meegeteld. Voor 15 procent van de niet-werkenden geldt dat ze sinds de herbeoordeling nooit begeleiding ontvangen hebben, maar hier na anderhalf jaar wel behoefte aan hebben. De overige 27 procent heeft na anderhalf jaar nog steeds geen behoefte aan begeleiding. Zoals te verwachten hebben vooral de niet-hervatters behoefte aan begeleiding, namelijk 18 procent. Van de werkhervatters heeft 10 procent nog behoefte aan begeleiding. In deze percentages is nauwelijks iets veranderd ten opzichte van de situatie bij 8 maanden.

Tabel 2.18 Stand van zaken begeleidingsbehoefte, werkhervatters en niet-hervatters na 8 en 18 maanden (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt)

	hervat	niet hervat	totaal
<i>bij 8 maanden</i>	n = 86	n = 364	n = 450
ontvangt begeleiding tijdens of na herbo	58	55	56
geen begeleiding en ook geen behoefte hieraan	33	26	27
geen begeleiding maar wel behoefte hieraan	10	19	17
<i>bij 18 maanden</i>	n = 56	n = 137	n = 193
ontvangt begeleiding tijdens of na herbo	64	55	58
geen begeleiding en ook geen behoefte hieraan	26	27	27
geen begeleiding maar wel behoefte hieraan	10	18	15

Wat kenmerkt de groep die na 18 maanden alsnog begeleiding wenst?

De groep die na 18 maanden behoefte heeft aan begeleiding is relatief vaak ofwel laag, ofwel hoog opgeleid, het zijn vaak mannen, ze zijn vaak jonger dan 35 jaar en ze zijn relatief vaak niet samenwonend. De zelf ervaren gezondheid is niet beter of slechter dan gemiddeld, wel is er *zelden* sprake van een *verbeterde* gezondheid in het afgelopen jaar. Ten slotte vindt de groep die alsnog behoefte heeft aan begeleiding relatief vaak dat ze *in staat zijn om* te werken. Maar toch zegt ook een deel dat ze vanwege de gezondheid of vanwege persoonlijke omstandigheden niet in staat zijn te werken. Hun inkomen is niet slechter dan gemiddeld. Ze hebben wat minder vaak dan gemiddeld een WAO-uitkering en wat vaker bijstand. WW hebben ze even vaak als de groep die begeleiding heeft gehad en vaker dan de groep die geen behoefte aan begeleiding heeft. Uit deze achtergrondkenmerken ontstaat het beeld dat het een groep betreft die vanwege de gezondheid moeilijk op eigen kracht aan de slag komt, maar waarvoor van-

wege hun jonge leeftijd en het feit dat ze niet op een partner kunnen steunen werken van extra belang is.

Wat doen cliënten met behoefte aan begeleiding zelf om dit te realiseren?

Hoe is het mogelijk dat ondanks de veegactie die na een jaar plaatsvond, na anderhalf nog steeds een deel van de niet-werkenden aangeeft begeleiding te wensen? Mogelijk is maar een klein deel van deze groep benaderd door een re-integratiebegeleider⁹. In de 8-maandsmeting bij het 2006-cohort wordt wel gevraagd of men benaderd is en welke afspraken hieruit zijn voortgekomen. Cliënten hoeven overigens niet te wachten tot ze door UWV benaderd worden. Ze kunnen ook zelf contact met UWV opnemen als ze alsnog begeleiding wensen. Waarom doen ze dit dan niet? Weet men niet dat dit mogelijk is? Weet men niet hoe UWV te bereiken? Is men ontmoedigd door slechte ervaringen vanuit het verleden? Inzicht in de discrepantie tussen geuite behoefte aan begeleiding en het daadwerkelijk ondernemen van actie om deze te krijgen is van belang. In de 18-maandsmeting bij het 2006-cohort zal hier nader op ingegaan worden.

Ook bij beëindigde begeleiding heeft een kwart nog behoefte aan begeleiding

Ook de groep die sinds de herbeoordeling wel begeleiding heeft ontvangen, maar bij 18 maanden niet meer, is gevraagd of ze op dit moment behoefte aan begeleiding hebben. Hierop antwoordt 27 procent dat dit het geval is (niet in tabel).

Aan opleiding of scholing is het meeste behoefte

Degenen die wel behoefte aan begeleiding hebben maar deze niet ontvangen, is een aantal mogelijke vormen van begeleiding voorgelegd. Gevraagd is aan te geven aan welke daarvan men behoefte heeft. Er waren meerdere antwoorden mogelijk. De uitkomsten staan in tabel 2.19. Omdat het om kleine aantallen gaat moeten deze percentages als indicatief worden beschouwd. Het meeste behoefte heeft men aan opleiding of omscholing naar een ander beroep (88 procent) of een korte vaardigheidskursus (81 procent). Dit wijst erop dat deze groep met de huidige kwalificaties niet aan de slag denkt te komen. Ook aan een proefplaatsing en het aanbieden van vacatures is veel behoefte (77 en 68 procent). Ongeveer de helft heeft na anderhalf jaar behoefte aan een re-integratietraject. De IRO wordt wat vaker genoemd. Ook wenst men dan ondersteuning hierbij: hulp bij het zoeken naar een geschikt re-integratiebedrijf en hulp bij het samenstellen van een IRO-traject. Het beeld ontstaat dat werkzoekenden die behoefte aan begelei-

---

⁹ Eerder genoemde koppeling (zie vorige voetnoot) leidt ook tot de vaststelling dat een substantiële groep cliënten begeleiding wenst, en zegt die niet te hebben ontvangen, terwijl op de reïntegratievisie staat aangegeven dat begeleiding wel aan de orde is. Deze groep is niet door de reïntegratiebegeleider benaderd omdat daar volgens de reïntegratievisie geen aanleiding toe was. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat hier precies aan de hand is.

ding hebben, ook bijna alle mogelijke hulp willen aangrijpen die daar reëel aan zou kunnen bijdragen. Ruim een derde geeft aan nog andere behoeften te hebben. Uit de toelichtingen blijkt dat deze divers zijn. Een deel valt al onder de vaste antwoordmogelijkheden, zoals scholing, een traject of kinderopvang. Een aantal geeft aan hulp te willen bij het behouden of uitbreiden van de huidige baan. Ook wensen sommigen een coach in hun huidige baan, die hen helpt met knelpunten en onzekerheden en positieve ondersteuning geeft. Enkele herbeoordeelden wensen ondersteuning bij het leren omgaan en werken met hun beperkingen of een training waardoor de gezondheid verbetert. Verder wenst een aantal deelnemers maatschappelijke of sociale steun, zoals hulp bij de schulden.

Tabel 2.19 Gewenste begeleidingsvorm (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt, sindsdien nooit begeleiding heeft gehad en maar hier na 18 maanden wel behoefte aan heeft)

ongewogen aantal	n = 38
informatie en tips over hoe te zoeken naar werk	38
een gesprek met iemand van UWV over de mogelijkheden die geboden kunnen worden	79
informatie over de mogelijkheden van verschillende re-integratiebedrijven	54
ondersteuning bij het (zelf) uitzoeken van een re-integratiebedrijf	49
een volledig re-integratietraject bij een re-integratiebedrijf	52
een budget waarmee men zelf begeleiding naar werk kan 'inkopen' (IRO)	66
begeleiding bij het samenstellen van een re-integratietraject via een IRO	66
gesprekken om te motiveren	43
aanbieden van vacatures om op te solliciteren	68
begeleiding bij sollicitaties (zoals brieven/cv lezen, gesprek oefenen)	29
sollicitatietraining	19
opleiding/omscholing naar een ander beroep	88
korte vaardigheidskursus (bijv. rijbewijs, computercursus)	81
taalonderwijs	19
beroepskeuzetest of assessment	38
ondersteuning bij oriënteren op werk als zelfstandige/freelancer	43
proefplaatsing	77
ondersteuning bij het regelen van kinderopvang	19
anders, namelijk	35

Niet meer willen of kunnen werken belangrijkste reden om geen begeleiding te willen

De herbeoordeelden die aangeven dat ze geen begeleiding gehad hebben sinds

de herbeoordeling en hieraan ook geen behoefte hebben, is gevraagd naar de redenen hiervoor. Daarbij werden een aantal vaste antwoordmogelijkheden gegeven (de eerste vier categorieën in tabel 2.20), aangevuld met 'anders, namelijk'. De twee vaakst genoemde redenen waarom men geen begeleiding wil, zijn dat men niet kan werken vanwege de gezondheid (34 procent) en dat men geen vertrouwen in de begeleiding van UWV of re-integratiebedrijven heeft (23 procent). Andere redenen zijn dat men zonder begeleiding werk wil zoeken (11 procent), men vanwege persoonlijke omstandigheden niet kan werken (10 procent) of dat men al werkt (9 procent). Een klein deel (4 procent) volgt een opleiding of wordt via een ander kanaal begeleid.

Tabel 2.20 Redenen waarom men geen behoefte aan begeleiding heeft (als percentage van de groep die sinds de herbeoordeling geen begeleiding gehad heeft en er ook geen behoefte aan heeft)

	8 mnd	18 mnd
ongewogen aantal	124	53
heeft al reïntegratietraject gehad	3	3
kan niet werken, vanwege gezondheid	44	34
kan niet werken, vanwege persoonlijke omstandigheden	5	10
heeft geen vertrouwen in de begeleiding UWV of rib's	19	23
wil zonder begeleiding werk zoeken	14	11
heeft werk (naar tevredenheid)	-	9
nog in bezwaar	2	1
begeleiding is afgewezen door UWV of rib	-	3
wordt via ander kanaal begeleid	-	2
volgt opleiding	-	2
overig divers	13	0

2.7 Conclusie

32 procent weer aan het werk na 18 maanden

Van de herbeoordeelden die tijdens de herbeoordeling geen werk hebben, heeft na 4 maanden (gerekend vanaf moment van de beschikking) 11 procent het werk hervat. Na 8 maanden is dit percentage gestegen tot 20 en bij 18 maanden heeft 32 procent betaald werk (zie tabel 2.21). Verwacht wordt dit percentage verder zal stijgen: tweederde van de niet-hervatters is nog steeds op zoek, en een kwart van hen zit nog in een re-integratietraject.

Tabel 2.21 Werkhervatting na 4, 8 en 18 maanden binnen het 2005-cohort (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt)

peilmoment	T0	T1	T2	T3
aantal maanden	maand 0	maand 4	maand 8	maand 18
maand	mei	september	januari	november
cohort 2005	0%	11%	20%	32%
cohort 2006	0%	12%	?	?

Hervatters vaak hoog opgeleid, man, jong en relatief gezond

Hoog opgeleiden hebben na anderhalf jaar relatief vaak het werk hervat. Bij laag en middelbaar opgeleiden is dat wat minder dan gemiddeld het geval. Ook voor mannen en mensen jonger dan 45 jaar geldt dat ze relatief vaak hervat zijn. Verder geldt dat degenen die de gezondheid als relatief goed ervaren, ook vaker het werk hervat hebben.

Kanalen waarlangs werk verkregen is divers

De kanalen waarlangs men de huidige baan verkregen heeft zijn divers. Het meest genoemd worden het re-integratiebedrijf en open sollicitaties (beiden ruim 20 procent). Het re-integratietraject wordt in de meeste gevallen geïnitieerd en gefinancierd door UWV. Verder wordt relatief vaak vermeld dat men hulp heeft gehad van UWV, uitzendbureaus, internet of bekenden (meer dan 10 procent).

9 tot 12 procent heeft na de herbeoordeling nog wel gewerkt, maar werkt niet bij 18 maanden

Dit onderzoek legt de werkherhervatting vast op drie peilmomenten. Ook in de tussenliggende periodes kunnen mensen het werken hervatten en weer stoppen met werken. En degenen die bij 18 maanden werken, zijn maar voor een deel dezelfde mensen die bij 4 maanden of 8 maanden aan het werk zijn. Om hierop zicht te krijgen, is de niet-hervatters bij 18 maanden gevraagd of ze nog wel gewerkt hebben sinds de herbeoordeling¹⁰. Hieruit is de volgende stand van zaken van werken na de herbeoordeling op te maken:

¹⁰ Omdat deze vraag is alleen gesteld aan de niet-hervatters die zichzelf na 18 maanden nog als werkzoekend beschouwen, wordt een minimum en maximumrange gegeven. Bij de ondergrens is aangenomen dat geen enkele niet-zoekende tussentijds gewerkt heeft, bij het bovengrens is aangenomen dat de niet-zoekenden even vaak gewerkt hebben als de (wel) zoekenden.

- 32 procent heeft na 18 maanden betaald werk;
- 9-12 procent heeft sinds de herbeoordeling wel gewerkt, maar heeft na 18 maanden geen werk;
- 56-59 procent heeft na de herbeoordeling nooit gewerkt.

Zes op de tien werkhervatters benut verdien capaciteit

Van de werkhervatters benut na anderhalf jaar 61 procent de verdien capaciteit, de overige 39 procent verdient veel minder dan theoretisch mogelijk.

Grootste deel werkhervatters werkt parttime

De meeste werkhervatters hebben een parttimebaan of een nul-urencontract (oproepkracht), 29 procent werkt 36 uur of meer. Ruim een derde werkt in de praktijk meer uren dan volgens contract afgesproken. Dit zijn in alle gevallen parttimers en mensen met een nul-urencontract.

Aandeel vaste contracten nog klein

Van de werkhervatters heeft 15 procent een vast contract en 32 procent een tijdelijk contract langer dan een half jaar. De overigen hebben veelal meer flexibele contractvormen als oproepkracht, uitzendkracht of een contract korter dan een half jaar. Ook is een klein deel werkzaam als zelfstandige.

Niet-hervatters zoeken nog bijna even hard als bij 8 maanden, maar de gezondheidsbeperkingen maken het lastig een baan te vinden

Het percentage dat na anderhalf jaar nog op zoek is, ligt slechts iets lager dan bij 8 maanden: 63 versus 70 procent. Deze zoekenden verrichten nog steeds volop zoekactiviteiten en een groot deel is nog ingeschreven bij het CWI. Een derde van de zoekenden verwacht binnen een jaar werk te hebben gevonden. Degenen die niet verwachten dat ze binnen een jaar werk hebben, geven vaak als reden dat het vanwege de gezondheid moeilijk is een baan te vinden. Ook de combinatie van gezondheid met leeftijd, urenbeperking, opleiding of WAO-verleden speelt een rol. Een deel geeft als reden dat ze tot nu toe zonder succes gesolliciteerd hebben. Van de zoekenden heeft 21 procent sinds de herbeoordeling nog wel gewerkt bij één of meer werkgevers. Het vertrek bij deze werkgevers is veelal vrijwillig geweest, waarschijnlijk speelt bij de meeste een rol dat ze het werk niet konden volhouden.

Een derde van de niet-hervatters is niet op zoek naar werk

Van degenen die na 18 maanden geen werk hebben, geeft eenderde aan momenteel ook niet op zoek te zijn. Verreweg de belangrijkste reden hiervoor is de gezondheid, een kwart geeft aan in de Ziektewet te zitten. Een klein deel zoekt weliswaar niet letterlijk, maar is wel bezig met het verkrijgen van betaald werk:

men volgt een opleiding of stage of is bezig met het opzetten van een eigen bedrijf (1 op de 10 niet-zoekenden).

Ruim de helft van niet-werkenden krijgt begeleiding naar werk

Van de niet-werkenden geeft 58 procent aan dat ze sinds de herbeoordeling begeleiding hebben ontvangen. Van de 42 procent die geen begeleiding ontvangt, wenst ongeveer tweederde zelf geen begeleiding en een derde heeft na 18 maanden wel behoefte aan begeleiding.

Dertig procent na anderhalf jaar nog in traject

Bij 30 procent loopt de begeleiding na anderhalf jaar nog, bij de andere 28 procent is deze dan beëindigd¹¹. Na anderhalf jaar loopt een substantieel deel van de trajecten dus nog. De groep die na anderhalf jaar nog begeleiding krijgt bestaat voor een deel ook uit werk-hervatters. De reden dat de hervatters nog begeleiding ontvangen is dat ze nog een tijdlang begeleid worden in de nieuwe baan of nog op zoek zijn naar ander werk.

Begeleiding sluit in tweederde van de gevallen aan bij de behoeften

Van de groep die begeleiding heeft ontvangen is ruwweg een derde van mening dat de begeleiding *goed* aansluit bij de eigen behoeften, een derde vindt deze aansluiting *slecht* en een derde *matig of redelijk*. Uit de gegeven toelichtingen blijkt dat een kwart (te) veel zelf moest doen. Ook bij ongeveer even kwart sloot de begeleiding niet aan bij de beperkingen of capaciteiten die men heeft. Bij een kwart sloot de begeleiding juist wel aan bij de persoonlijke wensen en behoeften en was men daarom tevreden. Andere redenen voor tevredenheid zijn een prettig contact met de re-integratiecoach of een zichtbaar resultaat.

19 procent niet-werkenden heeft na 18 maanden behoefte aan begeleiding

In de begeleidingsbehoefte is na 18 maanden niets veranderd ten opzichte van de situatie bij 8 maanden. Van de niet-werkenden bij 18 maanden, heeft 15 procent wel behoefte aan begeleiding en 27 procent niet. De overige 58 procent heeft begeleiding ontvangen. Ook een deel van de werkhervatters heeft na anderhalf jaar behoefte aan begeleiding (10 procent). Gegeven het feit dat iedere werkhervatter de verdien capaciteit benut en de vaak flexibele aanstellingsvormen, is dit begrijpelijk. Het meeste behoefte heeft men aan scholing of opleiding of een korte vaardigheidscursus. Dit wijst erop dat deze groep met de hui-

---

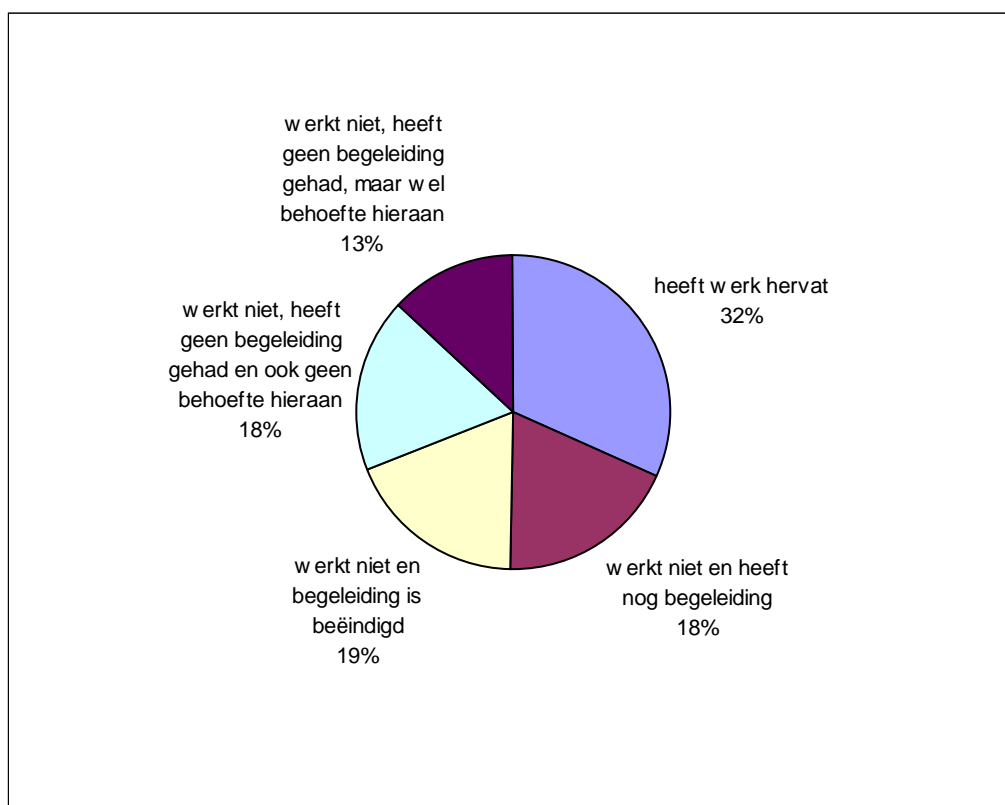
¹¹ Veel trajecten lopen administratief nog door, nadat de laatste begeleidingsactiviteiten verricht zijn en het traject volgens de cliënt beëindigd is. Om deze reden kunnen cijfers uit het trajectvolgsysteem van UWV afwijken van de cijfers zoals gevonden in deze enquête.

dige kwalificaties niet aan de slag denkt te komen. Ook aan een proefplaatsing of geschikte vacatures is veel behoefte.

Stand van zaken werkhervatting en begeleiding

In figuur 2.22 wordt de stand van zaken weergegeven wat werkhervatting, begeleiding en behoefte hieraan betreft. Daarbij is de aanname gedaan dat de hervatters geen begeleiding meer krijgen en ook geen behoefte hieraan hebben¹². Van de groep die tijdens de herbeoordeling geen werk heeft, heeft 32 procent het werk hervat en is 18 procent nog onder begeleiding. Voor 13 procent geldt dat ze niet werken, maar op dit moment wel behoefte aan begeleiding hebben.

Figuur 2.22 Overzicht werkhervatting, begeleiding en begeleidingsbehoefte (als percentage van de groep die bij de herbeoordeling geen werk heeft)

¹² In de praktijk krijgt een deel van de hervatters nog steeds begeleiding en een klein deel heeft behoefte aan begeleiding (zie tabel 2.13 en 2.14).

3 DE GROEP DIE TIJDENS DE HERBEOORDELING WERK HEEFT

3.1 Inleiding

Basisgroep: werkenden tijdens de herbeoordeling

De basisgroep in dit hoofdstuk zijn *de herbeoordeelden die tijdens de herbeoordeling werken*. Het beleidsstreven is dat deze groep werknemers het verlies of de verlaging van de WAO-uitkering in eerste instantie compenseert door het aantal werkuren of de functie uit te breiden.

Rol van UWV bij uitbreiding verdien capaciteit

In het najaarsoverleg in 2004 is afgesproken dat de werkgevers de eerst verantwoordelijken zijn voor de werkuitbreiding van werknemers waarvan de WAO-uitkering is verlaagd of beëindigd. De sociale partners hebben deze afspraak herbevestigd tijdens de werktop op 1 december 2005. De werknemers die de functie willen uitbreiden, worden geacht dit met hun werkgever te bespreken. UWV biedt werkende WAO'ers alleen begeleiding aan als functieaanpassing via de werkgever niet lukt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de eigen werkgever geen geschikt werk heeft of het bedrijf geen financiële mogelijkheden voor uitbreiding heeft. Ook kan het zijn dat de werknemer een tijdelijk arbeidscontract heeft zonder zicht op verlenging of via een uitzendbureau werkt. Verder kan de arbeidsdeskundige bemiddelen als de werknemer wel uitbreidingsmogelijkheden ziet bij de eigen werkgever, maar dit niet op eigen kracht weet te realiseren. Dit alles komt aan de orde tijdens het gesprek dat de cliënt in het kader van de herbeoordeling standaard voert met de arbeidsdeskundige van UWV. De uitkomst van dit gesprek over begeleiding wordt vastgelegd in de re-integratievisie. Sinds 1 januari 2006 wordt de re-integratievisie standaard toegestuurd aan de cliënt. Bij deze onderzoeksgroep (2005-cohort) was dit nog niet het geval.

Basisgroep heeft twee subgroepen: werkbehouders en werkverliezers

Niet voor de hele basisgroep van 'werkenden tijdens de herbeoordeling' geldt dat ze ook na 18 maanden werken: een deel heeft na 18 maanden geen werk meer. Voor deze groep kan de werkgever dus geen re-integratieverantwoordelijkheid (meer) nemen. Dit betekent dat de stand van zaken vanuit drie perspectieven bekeken zal worden in de analyse: vanuit de totale basisgroep, vanuit de grote deelgroep die ook na 18 maanden betaald werk heeft (de werkbehouders)¹³ en vanuit de groep die werkloos is geworden (de werkverliezers).

---

¹³ Ook degenen die tussentijds werkloos zijn geweest en/of inmiddels een andere werkgever hebben, worden hierbij als 'werkbehouders' beschouwd.

Inhoud van dit hoofdstuk

In paragraaf 3.2 wordt een overzicht gegeven van het aandeel werkbehouders en werkverliezers bij 4, 8 en 18 maanden. Voor de groep die ook na 18 maanden werkt (de werkbehouders), wordt in paragraaf 3.3 weergegeven in hoeverre de verdien capaciteit benut wordt. Paragraaf 3.4 gaat in op de groep werkbehouders die de verdien capaciteit nog niet benut: Willen zij hun functie uitbreiden? Zo nee, waarom niet? En zo ja, welke ondersteuning krijgen en wensen zij daarbij? Paragraaf 3.5 gaat over de werkverliezers. In paragraaf 3.6 worden de conclusies gegeven.

3.2 Werkbehouders en werkverliezers

Ontwikkelingen binnen het aandeel dat tijdens de herbeoordeling werkt

Tijdens de eerste meting (gehouden 4 maanden na ontvangst van de uitslag) is vastgesteld dat 36 procent van de herbeoordeelden werk had tijdens de herbeoordeling. Van degenen die bij de herbeoordeling betaald werk hebben, heeft na 4 maanden 96 procent nog steeds werk, na 8 maanden nog 93 procent en na 18 maanden nog 82 procent (tabel 3.1). Na anderhalf jaar werkt dus 18 procent van degenen die werkten bij de herbeoordeling niet langer. Bedacht moet worden dat de drie enquêtes een dynamische situatie vastleggen op 'slechts' drie peilmomenten. In de tussenliggende periodes kunnen mensen stoppen en weer hervatten. En degenen die bij 18 maanden niet werken, zijn maar voor een deel dezelfde mensen als die bij 8 maanden of 4 maanden aan het werk zijn.

Tabel 3.1 Werkbehoud en werkverlies na 4, 8 en 18 maanden (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling werkt)

tijdstip	T0 (herbo)	T1 (4 mnd)	T2 (8 mnd)	T3 (18 mnd)
maand	mei 2005	september 2005	januari 2006	november 2006
steekproefomvang	n = 1.873	n = 1.873	n = 753	n = 378
werkbehouders	100%	93%	89%	82%
werkverliezers	-	7%	11%	18%

Eén of de vijf werkbehouders heeft nu andere werkgever

De werkbehouders is bij 18 maanden gevraagd of ze nog steeds bij dezelfde werkgever werken, als waar ze tijdens de herbeoordeling werkten. Hierop antwoordt 79 procent dat dit nog steeds het geval is (tabel 3.2). De 21 procent die

nu een andere werkgever heeft, is gevraagd waarom ze weggegaan zijn bij die oude werkgever. Voor zover een arbeidsrechtelijke categorie is aangekruist, is in de helft van de gevallen sprake van ontslag of aflopen van het contract en in de helft van de gevallen van vrijwillig vertrek (andere baan of gezamenlijke beëindigingsovereenkomst). Een aantal vertrekkers licht onder 'anders, namelijk' toe dat het oude werk te zwaar voor hen was (8x). Ook faillissement wordt als reden gegeven (3x).

Tabel 3.2 Verandering van werkgever en reden vertrek bij oude werkgever (als percentage van de werkenden)

werkt nog steeds bij zelfde werkgever als tijdens herbeoordeling	<i>n</i> = 138
ja	78
nee	22
indien nieuwe werkgever, reden vertrek bij werkgever van herbo (ongewogen aantallen, meerdere antwoorden mogelijk)	<i>n</i> = 29
ontslagen	8x
arbeidscontract liep af	2x
uitzendcontract liep af	0x
samen tot beëindigingsovereenkomst gekomen	3x
andere baan gevonden	8x
voor zichzelf begonnen (zelfstandige, freelancer)	0x
anders, namelijk	15x
<i>toelichtingen onder anders, namelijk:</i>	
werk te zwaar	8x
werkgever failliet	3x
'ziek zijn' werd bij werkgever niet geaccepteerd	1x
gestopt met eigen bedrijf	1x
WW/nog niet werkend op moment herbo	3x

* De 'weet niet' groep is hier als 'missing' beschouwd. Hierdoor worden de percentages van de overige antwoordcategorieën evenredig hoger.

Tweederde werkverliezers had geen vast dienstverband bij herbeoordeling

Wat kenmerkt de werkverliezers? Voor een aantal achtergrondkenmerken is nagegaan of werkverliezers hierop verschillen van werkbehouders. Bedacht moet daarbij worden dat de weergegeven bevindingen (tenzij anders vermeld) op toeval kunnen berusten. Dit vanwege de kleine aantallen. Werkverliezers verschillen niet in opleidingsniveau, geslacht of het al dan niet hebben van een (werkende) partner van werkbehouders. Wel speelt de leeftijd een rol: hoe ouder hoe vaker men het werk verliest. Ook de gezondheid speelt een rol: de werkverliezers erva-

ren de gezondheid significant vaker als slecht of wisselend. Ook hadden de werkverliezers significant vaker géén vast dienstverband bij de herbeoordeling: 34 procent tegenover 66 procent van de werkbehouders.

3.3 Benutting verdiencapaciteit werkbehouders

Merendeel werkbehouders weet of verdiencapaciteit benut wordt

Voor alle werkende herbeoordeelden geldt dat de arbeidsdeskundige heeft vastgesteld dat de theoretische verdiencapaciteit toegenomen is sinds de vorige beoordeling. Redenen hiervoor kunnen zijn dat de gezondheid is verbeterd, dat de inzichten over de functionele mogelijkheden gegeven de aandoening zijn veranderd of de strengere aSB-criteria. Ook kan de reden zijn de herbeoordeelde in de praktijk meer is gaan verdienen, dan theoretisch mogelijk werd geacht bij de vorige (her)beoordeling. In het laatste geval wordt de nieuwe theoretische verdiencapaciteit meestal gelijk gesteld aan het in de praktijk al gerealiseerde (hogere) salaris. De respondenten is gevraagd naar de realisatie van de verdiencapaciteit. Hiervoor is dezelfde vraagformulering gebruikt als in de meting op 8 maanden:

“Tijdens de herbeoordeling van 2005 heeft de arbeidsdeskundige van UWV bepaald wat u in theorie nog zou kunnen verdienen met uw handicap. Is uw salaris nu minder, ongeveer evenveel of meer dan wat u volgens de arbeidsdeskundige van UWV zou kunnen verdienen?”

Driekwart werkbehouders benut verdiencapaciteit na anderhalf jaar

De antwoorden op deze vraag naar de benutting van de verdiencapaciteit zijn weergegeven in tabel 3.3. De meeste werkenden blijken op deze vrij lastige vraag een antwoord te kunnen geven: minder dan een kwart *weet niet* hoe het salaris zich verhoudt tot de verdiencapaciteit. Vanwege de bandbreedte die ook in de WAO-klassen zit, is een geringe onderbenutting van de verdiencapaciteit acceptabel. De respondenten uit de eerste vier categorieën (salaris veel meer, iets meer, ongeveer evenveel of iets minder dan de theoretische verdiencapaciteit) kunnen daarom worden beschouwd als ‘de verdiencapaciteit benuttend’. Wanneer de ‘weet niet’ groep als missing beschouwd wordt, komt het aandeel werkbehouders dat de verdiencapaciteit bij 18 maanden benut op 74 procent uit. Dit is iets maar dan bij 8 maanden toen het percentage op 67 lag.

Tabel 3.3 Omvang salaris ten opzichte van de theoretische verdien capaciteit na 8 en 18 maanden (als percentage van de werkbehouders)

	T2	T3
ongewogen aantal	224	137
salaris t.o.v. theoretische verdien capaciteit		
veel meer	7	6
iets meer	8	13
even veel	21	28
iets minder	16	14
veel minder	25	21
weet het niet	23	18
benutting verdien capaciteit*		
(bijna) volledig	67	74
veel minder	33	26

* De 'weet niet' groep is hier als 'missing' beschouwd, waardoor de percentages van de overige antwoordcategorieën naar rato hoger worden.

3.4 De werkbehouders die de verdien capaciteit niet benutten

Ongeveer een kwart van degenen die na 18 maanden nog steeds werken, verdient *veel* minder dan volgens UWV in theorie mogelijk is. Het is belangrijk te weten of deze groep het werk wil uitbreiden, of hierbij ondersteuning gewenst is en of ze deze ook krijgen. Om van deze groep te bepalen of ze de functie zouden *willen* uitbreiden is hen de volgende vraag gesteld:

“Zou u op korte termijn meer uren gaan werken of uw functie uitbreiden, als uw werkgever u deze mogelijkheid zou aanbieden? Met ‘functie uitbreiden’ wordt bedoeld dat u taken of een functie met een hoger salaris krijgt.”

Circa de helft wil functie niet uitbreiden, meestal vanwege de gezondheid

Op deze vraag geeft ongeveer de helft aan dat men de functie in dat geval zou uitbreiden. De overigen zouden dit niet doen. Zij kunnen of willen de inkomensachteruitgang die vanwege het verlies van de WAO-uitkering is ontstaan, dus niet compenseren. De belangrijkste reden om geen gebruik te maken van het hypothetische aanbod tot functie-uitbreiding is de gezondheid: acht op de tien noemen dit als reden (tabel 3.4). Verder spelen persoonlijke omstandigheden een rol, of werkt men al fulltime. Omdat het om een klein aantal respondenten gaat,

zijn in de tabel ook de ongewogen aantallen vermeld en zijn de percentages slechts indicatief. De behoefte aan functie-uitbreiding en redenen om dit niet te willen, verschillen niet van de situatie bij 8 maanden: ook toen wilde ongeveer de helft het werk niet uitbreiden, hoofdzakelijk om gezondheidsredenen.

Tabel 3.4 Wensen tot functie-uitbreiding bij 18 maanden (als percentage van de werkbehouders bij wie het salaris veel minder is de verdien capaciteit)

	ongewogen aantal	gewogen percentage
Zou op korte termijn de functie uitbreiden als dit aangeboden wordt?	<i>n</i> = 30	<i>n</i> = 30
ja, dan zou ik meer uren gaan werken	4x	14%
ja, dan zou ik mijn functie uitbreiden	5x	21%
ja, dan zou ik beiden doen	5x	19%
nee	16x	45%
Indien geen gebruik aanbod tot uitbreiding, waarom niet?	<i>n</i> = 16	<i>n</i> = 16
vanwege gezondheid	13x	81%
vanwege andere persoonlijke omstandigheden	3x	16%
is tevreden met huidige functie en uren	1x	6%
werkt al fulltime	3x	19%

Bij huidige werkgever weinig mogelijkheden voor werkuitbreiding, maar de helft kan dit ook eigenlijk niet

Voor 14 personen geldt dat ze wel op korte termijn zouden willen uitbreiden bij hun huidige werkgever, als hun werkgever hen deze mogelijkheid zou bieden. Drie van hen hebben hier echter nooit met hun werkgever over gesproken en 2 alleen voor de herbeoordeling. Twee personen geven aan dat uitbreiding bij de huidige werkgever wel mogelijk is, 5 geven aan dat het niet mogelijk is en 7 weten het niet. Deze laatste 12 personen is gevraagd waarom dit niet mogelijk (of onduidelijk/onbekend) is. De helft antwoordt hierop dat de werkgever het werk niet wil of kan uitbreiden. De andere helft geeft aan dat zowel de werkgever, als zichzelf het werk niet willen of kunnen uitbreiden. Een bevestigend antwoord op de hypothetische vraag of men het werk zou uitbreiden als dit aangeboden zou worden, betekent dus niet in alle gevallen dat men hier in de praktijk ook werkelijk klaar voor is. De 2 personen die aangeven dat uitbreiding wel mogelijk is, is gevraagd waarom dit dan nog niet gebeurd is. Zij geven aan dat hun gezondheid het op dit moment niet toelaat om het werk uitbreiden.

3.5 De werkverliezers

Merendeel werkverliezers zoekt naar werk

Van de groep die tijdens de herbeoordeling werkte, heeft 18 procent na anderhalf jaar geen werkgever meer. Ook van deze groep is het van belang te weten of ze op zoek zijn naar werk en daarbij ook ondersteuning krijgen als ze dat nodig vinden. In tabel 3.5 is weergegeven bij welke instanties rond werk zij zich hebben aangemeld, of ze op zoek zijn naar werk en of ze hierbij begeleiding krijgen. Omdat het om slechts een klein aantal personen gaat ($n = 33$) moeten deze percentages als indicatief beschouwd worden en zijn ook de ongewogen aantallen in de tabel weergegeven. Van de 33 werkverliezers zijn er 25 na 18 maanden aangemeld bij het CWI en 16 bij een re-integratiebedrijf. Bij een uitzendbureau staan 10 personen ingeschreven. Ook worden er veel eigen zoekactiviteiten ondernomen, zoals vacatures bekijken, praten met anderen over werk en solliciteren. Van de werkverliezers geeft een kleine tweederde aan momenteel op zoek naar werk te zijn, de overigen zoeken momenteel niet. Van de 11 personen die zeggen dat ze momenteel niet op zoek zijn, blijken er vijf wel bezig te zijn met werk: vier personen volgen een opleiding en één persoon zit in een traject. Van de andere zes hebben er vijf te veel klachten en één persoon noemt als reden dat er geen sollicitatieplicht meer is. Dit alles indiceert dat de meeste werkverliezers nog steeds proberen aan het werk te komen. Een kleine groep heeft het om gezondheidsredenen (al dan niet tijdelijk) opgegeven.

Tabel 3.5 Zoekactiviteiten en ontvangen begeleiding (als percentage van de werkverliezers)

	ongewogen aantal	gewogen %
ongewogen aantal	n = 33	n = 33
momenteel op zoek naar werk		
ja	22x	62%
nee	11x	38%
aanmelding bij instanties rond werk		
CWI	25x	74%
uitzendbureau	10x	38%
re-integratiebedrijf	16x	50%
gesubsidieerde arbeid	0x	0%
WSW	2x	6%
zoekactiviteiten		
vacatures kijken in de krant	26x	77%
vacatures kijken op internet	23x	68%
vacatures kijken bij CWI	18x	51%
solliciteren op vacatures	20x	61%
open sollicitaties	16x	52%
over (ander) werk zoeken praten	23x	70%
contact opnemen met oude werkgever	4x	11%
geen enkele van deze activiteiten	5x	16%
stand van zaken begeleiding		
krijgt/kreeg begeleiding naar werk	21x	67%
krijgt geen begeleiding en heeft hieraan ook geen behoefte	7x	21%
heeft behoefte aan begeleiding, maar krijgt deze niet	5x	12%

Helft werkverliezers krijgt op dit moment nog begeleiding

In totaal geven 21 van de 33 werkverliezers aan dat ze sinds de herbeoordeling begeleiding ontvangen hebben. Waarschijnlijk gaat het daarbij vaak om relatief recent gestarte trajecten. Bij de meeste van hen loopt de begeleiding namelijk nog (15 personen), de overige 6 hebben sinds de herbeoordeling wel begeleiding ontvangen, maar deze loopt bij 18 maanden niet meer. Voor 5 werkverliezers geldt dat ze sinds de herbeoordeling geen begeleiding ontvangen hebben, maar hier bij 18 maanden wel behoefte aan hebben. De overige 7 hebben nooit bege-

leiding ontvangen sinds de herbeoordeling, maar hebben hieraan ook geen behoefte. Ongeveer één op de vijf werkverliezers zoekt op dit moment niet en is ook niet bezig met re-integratie. Men geeft hiervoor voornamelijk gezondheidsredenen op.

Een kwart zoekenden heeft nog wel een andere werkgever gehad

De werkverliezers die momenteel op zoek zijn naar werk, is gevraagd of ze sinds ze bij de oude werkgever zijn weggegaan, nog wel gewerkt hebben. Een kwart antwoordt dat dit het geval is.

3.6 Conclusie

Na anderhalf jaar heeft 18 procent werkenden het werk verloren

Op het moment van de herbeoordeling heeft 36 procent betaald werk. Anderhalf jaar later heeft 18 procent van deze basisgroep van werkenden geen werk meer (tabel 3.6). Deze groep noemen we de werkverliezers. Zij hadden relatief vaak geen vast contract en ze ervaren hun gezondheid relatief vaak als slecht. Het grootste deel van deze groep is nog steeds actief op zoek naar werk. Ongeveer tweederde ontvangt daarbij begeleiding of heeft eerder begeleiding gehad. In de meeste gevallen gaat het om een nog lopend traject. Een klein deel heeft sinds de herbeoordeling geen begeleiding gehad, maar heeft hier nu wel behoefte aan. Een kwart van de werkverliezers die nog op zoek zijn naar werk, heeft sinds men bij de werkgever van de herbeoordeling is weggegaan, nog ergens anders gewerkt. Van de groep werkbehouders is ruim 20 procent sinds de herbeoordeling nog van werkgever veranderd.

Tabel 3.6 Werkbehoud en werkverlies na 4, 8 en 18 maanden (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling werkt)

tijdstip	T0 (herbo)	T1 (4 mnd)	T2 (8 mnd)	T3 (18 mnd)
maand	mei 2005	september 2005	januari 2006	november 2006
steekproefomvang	n = 1.873	n = 1.873	n = 753	n = 378
werkbehouders	100%	93%	89%	82%
werkverliezers	-	7%	11%	18%

Driekwart werkbehouders benut verdiencapaciteit

Van de herbeoordeelden die op het moment van herbeoordeling betaald werk hebben, benut na 18 maanden driekwart de verdiencapaciteit. Dit is iets meer dan bij 8 maanden.

Uitbreidingsmogelijkheden maar ook wensen hiertoe beperkt na anderhalf jaar

Ongeveer een kwart van de werkbehouders geeft aan dat hun salaris veel lager ligt dan theoretisch mogelijk. Iets meer dan de helft van deze groep zou het werk uitbeiden, in het hypothetische geval dat hun werkgever hen die mogelijkheid zou bieden. De andere helft zou dit niet doen, voornamelijk om gezondheidsredenen. Van degenen die 'hypothetisch' wel willen uitbreiden geeft een deel aan dat dit bij de huidige werkgever niet mogelijk is. Meer dan de helft van geeft echter aan dat het niet alleen aan de werkgever ligt, dat de uitbreiding nog niet gerealiseerd is. Ze kunnen uitbreiding ofwel zelf niet aan, ofwel het is een combinatie van werkgever en werknemer zelf die het niet willen. Al met al zijn de uitbreidingsmogelijkheden bij de eigen werkgever voor degenen die de verdiencapaciteit niet benutten gering na anderhalf jaar. Een meerderheid van deze groep lijkt het echter zelf ook beter te vinden om het werk niet uit te breiden.

4 INKOMEN EN UITKERINGEN

4.1 Inleiding

Uitkeringen na wegvallen van de WAO

Na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling loopt de WAO-uitkering nog twee maanden door. Degenen die vanuit hun arbeidsverleden WW-rechten hebben opgebouwd, kunnen voor de daaropvolgende periode een (aanvullende) WW-uitkering aanvragen. De duur van deze WW-uitkering hangt af van het arbeidsverleden. Het aantal uren waarvoor WW aangevraagd kan worden, is aan een minimum gebonden. Bij een kleine daling van het arbeidsongeschiktheidspercentage zullen er dus niet altijd WW-rechten zijn. Degenen die geen WW-rechten (of korter dan een half jaar) hebben of hun WW-rechten al eerder benut hebben¹⁴, kunnen een beroep doen op de Tijdelijke Regeling Inkomensgevolgen herbeoordeelde arbeidsongeschikten (TRI). Dit is een speciale overgangsregeling voor herbeoordeelde arbeidsongeschikten. Tot zes maanden na de daadwerkelijke verlaging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt de uitkering aangevuld tot wat het was voor de verlaging. Zo heeft men langer de tijd om werk of werkuitbreiding te vinden zonder dat het inkomen erop achteruit gaat. Om voor een WW-uitkering in aanmerking te komen, moet men zich aanmelden bij het CWI. Men heeft dan de plicht om al het mogelijke te doen om werk te vinden. Dit betekent onder andere dat men actief moet solliciteren. Ook kan dit betekenen dat men een re-integratietraject moet gaan volgen.

Inhoud van dit hoofdstuk

In paragraaf 4.2 worden de inkomensveranderingen sinds de herbeoordeling weergegeven. Paragraaf 4.3 beschrijft de uitkeringen die men na 4, 8 en 18 maanden ontvangt. In paragraaf 4.4 worden de conclusies samengevat.

4.2 Inkomensveranderingen sinds de herbeoordeling

Kenmerken van de herbeoordeelden in relatie tot inkomenssituatie

Ruim de helft van de herbeoordeelden heeft een werkende partner (54 procent), van 11 procent werkt de partner niet en 35 procent heeft geen partner (zie voor meer achtergrondkenmerken ook tabel B1.2 in bijlage 1). Tweederde van de herbeoordeelden zijn vrouwen. Vrouwen hebben ofwel een werkende partner (64

---

¹⁴ Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer het arbeidsongeschiktheidspercentage ook bij een eerdere herbeoordeling is herzien.

procent), ofwel ze zijn alleenstaand (33 procent). Slechts 3 procent heeft een partner zonder werk. Van de mannen heeft 21 procent een partner zonder werk, 39 procent heeft een werkende partner en 40 procent is alleenstaand.

Bij 18 maanden liggen inkomens op een hoger niveau dan bij 4 en 8 maanden

In tabel 4.1 is de inkomenscategorie en de inkomensverandering van de herbeoordeelden weergegeven op drie tijdstippen: 4, 8 en 18 maanden na ontvangst van de uitslag. Het percentage met een netto persoonlijk inkomen van minder dan 700 euro is gedaald van 41 procent na 4 maanden tot 30 procent na 18 maanden.

Tabel 4.1 Netto persoonlijk inkomen en inkomensverandering 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling (als percentage van alle herbeoordeelden)

	4 maanden	8 maanden	18 maanden
	1.691	706	368
persoonlijk inkomen			
minder dan 500 euro	27	18	18
500 tot 700 euro	14	20	12
700 tot 900 euro	16	21	21
900 tot 1.100 euro	12	16	13
1.100 tot 1.300 euro	10	11	14
1.300 tot 1.500 euro	6	8	9
1.500 tot 1.700 euro	2	2	5
1.700 tot 1.900 euro	1	2	3
1.900 of meer euro	2	2	3
verandering in persoonlijk inkomen sinds herbo			
duidelijk verslechterd	54	40	39
iets verslechterd	23	20	21
hetzelfde gebleven	19	30	23
verbeterd	4	11	16

Na 18 maanden heeft 39 procent een duidelijke inkomensverslechtering

Bij 39 procent van de herbeoordeelden in dit onderzoek is het inkomen na 18 maanden duidelijk verslechterd. Ook bij 8 maanden lag dit percentage op dit niveau. Vier maanden na de herbeoordeling gold nog voor 54 procent van deze groep dat het inkomen duidelijk verslechterd was (tabel 4.1). Het percentage met een inkomensverbetering ten opzichte van de situatie vóór de herbeoordeling is

in die periode gestegen van 4 naar 16 procent. In de metingen bij 4 en 8 maanden bleek dat vooral de groep die bij de herbeoordeling geen werk heeft, er in inkomen op achteruit zijn gegaan. Bij 18 maanden bestaat op dit punt geen enkele verschil meer tussen de *oorspronkelijk* wel en niet-werkenden. Wel maakt het uit of men *na anderhalf jaar* wel of niet werkt. Van degenen die na anderhalf jaar werk hebben is bij 70 procent het inkomen verbeterd, gelijk gebleven of slechts iets verslechterd, tegenover 51 procent van de niet-werkenden.

Redenen van uitblijven inkomensverslechtering na WAO-verlaging of -verlies

In de meting bij 8 maanden is de respondenten gevraagd naar de reden voor de inkomensverslechtering. De twee meest genoemde reden waren dat de WAO-uitkering is verlaagd of beëindigd (38 procent) en dat de WW of TRI minder is dan de WAO was (25 procent). Om het inzicht in achtergronden van de inkomensontwikkeling beter te doorgronden, is in deze derde meting voor een iets andere insteek gekozen. Aan degenen waarbij het inkomen is verbeterd of gelijk gebleven (39 procent van alle herbeoordeelden) is gevraagd "hoe het komt dat men er niet in inkomen op achteruit is gegaan, terwijl de WAO-uitkering toch is weggevallen of minder is geworden". De antwoorden hierop zijn weergegeven in tabel 4.2. Omdat er meerdere antwoorden mogelijk waren, komt het totaal hoger dan 100 uit.

Tabel 4.2 Redenen waarom het inkomen na het wegvallen van de WAO-uitkering niet verslechterd is na 18 maanden (als percentage van de herbeoordeelden waarvan het inkomen gelijk gebleven of verbeterd is)

	gelijk	hoger	totaal
ongewogen aantal, meerdere antwoorden mogelijk	84	59	143
is meer uren gaan werken	13	17	15
heeft beter betaald werk gekregen	6	35	18
heeft nu betaald werk, toen niet	9	34	19
werkgever heeft het verschil aangevuld	17	1	10
ontvangt een WW-uitkering	37	18	29
ontvangt een TRI-uitkering	1	0	0
ontvangt Ziektewetuitkering	9	0	5
bijstandsniveau / aanvulling van bijstand	2	2	2
theoretisch WAO-percentages gedaald, uitkeringspercentage niet	2	2	2
doorgaande verrekening van WAO en salaris	1	0	1
reguliere doorgroei in functie, algemene salarisstijging	1	1	1
onduidelijke reden	3	0	2

Inkomensverbetering door werk(uitbreiding), gelijk blijven door WW of aanvulling werkgever

De redenen voor inkomensverbetering hebben voornamelijk te maken met werk-uitbreiding (binnen of buiten het oude bedrijf) en werkhervatting. Bij een gelijk gebleven inkomen is de meest genoemde reden hiervoor de WW-uitkering (37 procent). De tweede reden is dat de werkgever het verschil heeft aangevuld. Ook urenuitbreiding, beter betaald werk en werkhervatting spelen een rol bij het gelijk blijven van het inkomen. Bij de start van de herbeoordelingoperatie werd urenuitbreiding nog als belangrijkste instrument beschouwd om het verlies aan WAO-uitkering te compenseren bij de werkenden. In de praktijk is bij 38 procent van de werkbehouders zonder inkomensterugval, dit aan urenuitbreiding te danken. Verder heeft 22 procent beter betaald werk gekregen bij de eigen of een andere werkgever. Bij 29 procent heeft de werkgever het verschil aangevuld (niet in tabel).

4.3 Ontvangen uitkeringen

In tabel 4.3 is weergegeven welke uitkeringen de herbeoordeelden ontvangen, 4, 8 en 18 maanden na ontvangst van de uitslag. Na anderhalf jaar ontvangt 35 procent geen enkele uitkering. Dit is wat meer dan bij 4 en 8 maanden. Op elk van de drie peilmomenten ontvangt drie op de tien herbeoordeelden een WAO-uitkering. Het aandeel met een WW-uitkering is iets afgenomen in die periode en ligt nu op 37 procent. Het aandeel met een bijstandsuitkering is licht gestegen van 2 tot 5 procent. Het percentage met een 'andere uitkering' is opvallend gestegen. Welke uitkeringen het betreft is helaas niet nagevraagd. Uit een combinatie met één van de andere enquêtevragen, maken we op dat het in een deel van deze gevallen om een Ziektewetuitkering gaat. In de meting bij het 2006-cohort zullen we wel vragen om wat voor uitkering het precies gaat. Alleen bij de TRI is een duidelijke afname te zien: na anderhalf jaar heeft nog maar 1 procent een TRI. Dit is logisch omdat deze uitkering alleen in bijzondere situaties langer dan zes maanden kan doorlopen¹⁵. Al met al is echter na anderhalf jaar nog geen *grote* verschuiving zichtbaar in de verschillende uitkeringen.

---

¹⁵ De TRI kan verlengd worden als iemand een noodzakelijk geachte scholing begonnen is die langer duurt dan de TRI-periode. De verlenging van de TRI-periode duurt dan tot het einde van de scholing. De duur van de scholing zal meestal maximaal een jaar bedragen, maar kan in individuele gevallen verlengd worden tot maximaal twee jaar (Bron: brief van minister De Geus aan Tweede Kamer, 27 januari 2006).

Tabel 4.3 Ontvangen uitkeringen 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling (als percentage van alle herbeoordeelden)

	4 maanden	8 maanden	18 maanden
	T1	T2	T3
	n = 1.873	n = 753	n = 378
geen enkele uitkering	30	27	35
WAO	29	30	32
WW	40	41	37
bijstand	2	4	5
TRI	7	8	1
VUT, lijfrente of pensioen	1	-	-
alimentatie	2	2	2
aanvulling op WAO via verzekering	.	.	8
andere uitkering	4	11	16

Ruim een derde van 2005-cohort heeft na anderhalf jaar geen enkele uitkering
 Anderhalf jaar na de herbeoordeling is 51 procent van het 2005-cohort aan het werk, de overige 49 procent werkt op dat moment niet. Gemiddeld heeft 35 procent van de herbeoordeelden na 18 maanden geen enkele uitkering. Zoals te verwachten komt het vooral de werkenden voor, dat ze geen enkele uitkering hebben: 53 procent van de werkenden ontvangt geen enkele uitkering, tegenover 12 procent van degenen die na 18 maanden niet werken (tabel 4.4). Een 'andere uitkering' komt vooral voor bij de niet-werkenden.

Tabel 4.4 Ontvangen uitkeringen 18 maanden na de herbeoordeling, werkenden en niet-werkenden (als percentage van alle herbeoordeelden)

	werkend na 18 mnd	niet-werkend na 18 mnd
ongewogen aantal	199	171
geen enkele uitkering	53	12
WAO	26	37
WW	17	55
bijstand	1	9
TRI	0	1
alimentatie	2	3
aanvulling op WAO via verzekering	7	8
andere uitkering	8	23

4.4 Conclusie

Na 18 maanden ervaart 39 procent een duidelijke inkomensverslechtering, 16 procent een verbetering

Gemiddeld 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling, ervaart 39 procent het inkomen als duidelijk verslechterd ten opzichte van het inkomen tijdens de herbeoordeling. Dit is net zoveel als bij 8 maanden en minder dan bij 4 maanden. Het aandeel met een inkomensverbetering is gestegen van 4 naar 16 procent in anderhalf jaar. Bij 44 procent van de herbeoordeelden is het inkomen gelijk gebleven of iets verslechterd. De belangrijkste oorzaken van de inkomensverbetering zijn werkhervatting, het vinden van beter betaald werk, urenluitbreiding en WW. De belangrijkste redenen voor het gelijk blijven van het inkomen zijn de WW, compensatie door de werkgever en urenluitbreiding.

Aandeel met WW-uitkering iets gezakt

Grofweg ontvangt een derde van de herbeoordeelden na anderhalf jaar geen enkele uitkering, een derde een WW-uitkering en een derde een WAO-uitkering. Het aandeel met een WW-uitkering is gedurende de 18 maanden iets gezakt, het aandeel zonder uitkering iets gestegen. Het aandeel met een bijstandsuitkering is in anderhalf jaar gestegen van 1 naar 5 procent, het aandeel met een TRI is gezakt van 7 naar 1 procent. Van de groep die na 18 maanden geen werk heeft, ontvangt 12 procent geen enkele uitkering en 9 procent bijstand. Ruim de helft ontvangt nog een WW-uitkering.

5 BALANS HERBEOORDELING NA ANDERHALF JAAR OPGEMAAKT DOOR CLIËNTEN ZELF

5.1 Balans over situatie in het algemeen

Wat heeft de herbeoordeling nu al met al betekend voor de mensen die in mei of juni van 2005 de uitslag ervan ontvingen? Is hun situatie er nu beter of slechter op geworden na anderhalf jaar (eind 2006)? Om hiervan een beeld te krijgen is alle respondenten de volgende vraag voorgelegd.

Ongeveer anderhalf jaar geleden bent u herbeoordeeld en is uw WAO-uitkering verminderd of weggefallen. Kunt u aangeven of uw situatie er nu al met al beter of slechter op is geworden? Neem daarbij uw inkomen, uw gezondheid en uw eventuele werk in gedachten.

De uitkomsten van deze vraag zijn weergegeven in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Balans na 18 maanden wat gezondheid, inkomen en werk betreft, werkenden en niet-werkenden (als percentage van alle herbeoordeelden)

	werkend bij herbo	niet-werkend bij herbo	totaal
	175	193	368
(veel) slechter op geworden	38	43	41
iets slechter op geworden	21	31	27
hetzelfde gebleven	22	11	15
iets beter op geworden	14	13	13
(veel) beter op geworden	5	3	4

Driekwart niet-werkenden vindt de situatie er slechter op geworden

Bijna 7 op de 10 herbeoordeelden geven aan dat hun situatie er slechter op geworden is sinds de herbeoordeling: voor 4 op de 10 *veel* slechter, voor 3 op de tien *iets* slechter. Voor 15 procent is de situatie hetzelfde gebleven, de overige 17 procent is er beter op geworden. Degenen die bij de herbeoordeling geen werk hebben zijn er vaker op achteruit gegaan, dan degenen die toen werk hadden.

Verslechtering situatie vooral door inkomensdaling en gezondheidsverslechtering

De respondenten is gevraagd in eigen woorden aan te geven *waarom* hun situatie sinds de herbeoordeling slechter, hetzelfde of beter is geworden. Deze antwoorden zijn handmatig gecodeerd en weergegeven in tabel 5.2. Bij 69 procent heeft de situatieverslechtering te maken met inkomensverslechtering, al dan niet in combinatie met een slechtere gezondheid. Bij een kwart is (alleen) de gezondheid verslechterd. Andere redenen, zoals tegenvallend werk, geen werk kunnen krijgen of tegenvallende begeleiding worden sporadisch genoemd als reden voor de verslechtering van de situatie. Bij de werkenden is relatief vaak alleen het inkomen verslechterd, bij de niet-werkenden relatief vaak alleen de gezondheid.

Tabel 5.2 Redenen waarom de situatie *slechter* is geworden sinds de herbeoordeling, werkenden en niet-werkenden (%)

	werkend bij herbo	niet-werkend bij herbo	totaal
	175	193	368
inkomen: financieel slechter	55	42	46
gezondheid slechter	17	31	26
combinatie van lager inkomen en slechtere gezondheid	25	23	23
werk viel/valt tegen	3	1	2
kan geen werk krijgen	0	3	2
combinatie van slechtere gezondheid en tegenvallend werk	0	1	0
begeleiding valt tegen	1	0	0

Gelijk blijven situatie vooral door inkomensaanvulling uit werk

Van de herbeoordeelden geeft 15 procent aan dat hun situatie wat werk, inkomen of gezondheid betreft niet is veranderd sinds de herbeoordeling. Deze groep bestaat voor 80 procent uit herbeoordeelden die na anderhalf jaar werk hebben. In tabel 5.3 zijn de redenen voor het gelijk blijven weergegeven. Vanwege de kleine aantallen ($n = 48$) is geen uitsplitsing gemaakt naar werkenden en niet-werkenden. De helft geeft als reden dat het salaris het weggefallen deel van de uitkering opvangt. Dit kan zowel door werkuitbreiding komen (meer salaris vangt het weggefallen deel van de uitkering op) als door werkhervatting (men heeft nu betaald werk in plaats van WW). Ook worden wat andere redenen genoemd waardoor het inkomen niet veranderd is (WW, Ziektewet, aanvulling door werkgever, partner). Een relatief klein deel verwijst naar de gezondheid: deze is gelijk gebleven.

Tabel 5.3 Redenen waarom de situatie *hetzelfde is gebleven* sinds de herbeoordeling (%)

ongewogen aantal	48
salaris vangt weggevallen deel uitkering op	48
gezondheid is hetzelfde gebleven	13
situatie is (toch) niet hetzelfde	10
inkomen en gezondheid zijn hetzelfde	7
nu salaris en WW	5
Ziektewetuitkering	5
heeft partner die goed verdient	4
inkomen is hetzelfde	4
WW vangt weggevallen deel uitkering op	2
aanvulling weggevallen deel door werkgever	2

Verbetering situatie vooral door werk

Van de herbeoordeelden geeft 17 procent aan dat de situatie verbeterd is sinds de herbeoordeling. Deze groep bestaat voor 85 procent uit herbeoordeelden die na anderhalf jaar werk hebben. Als redenen hiervoor geeft men vooral dat het inkomen is verbeterd, een passende baan gevonden is, de gezondheid verbeterd is, of een combinatie hiervan.

Tabel 5.4 Redenen waarom de situatie *verbeterd* is sinds de herbeoordeling (%)

ongewogen aantal	62
inkomen is verbeterd	30
heeft een passende baan gevonden	26
gezondheid is verbeterd en werk bevalt	20
gezondheid is verbeterd	11
gezondheid verbeterd, meer inkomen	5
geen contact meer met UWV, eigen regie	4
gezondheid verbeterd, werk bevalt, inkomen hoger	3
meer duidelijkheid	1

5.2 Balans over ondersteuning van UWV

Veel cliënten niet tevreden met rol of handelen UWV na de herbeoordeling

Niet met iedere herbeoordeelde zijn bij de herbeoordeling afspraken gemaakt over begeleiding naar werk. Wel kan de cliënt zich achteraf altijd tot UWV wenden met bijvoorbeeld een verzoek om begeleiding naar werk, met vragen over de uitering of met een verzoek om voorzieningen. Het initiatief moet dan echter bij de cliënt zelf liggen. Om een beeld te krijgen van de verwachtingen van cliënten over de ondersteuning van UWV na de herbeoordeling en hun mening hierover is alle herbeoordeelde de volgende vraag voorgelegd: *"Hoe tevreden bent u over de ondersteuning die u van UWV heeft gekregen in de afgelopen anderhalf jaar?"*. Dit is dus de periode sinds de herbeoordeling. Meer dan de helft van de cliënten geeft hierop als antwoord dat ze niet tevreden zijn (62 procent). 13 procent is wel tevreden over UWV en 24 procent is tevreden noch ontevreden. De tevredenheid hangt sterk samen met de situatie waarin de cliënt zich bevindt. In geval bezwaar is gemaakt tegen de uitslag, men na vier maanden een onvoldoende gaf voor de zorgvuldigheid van de herbeoordeling, het inkomen duidelijk is verslechterd of de gezondheid als slecht of wisselend wordt ervaren, is men veel vaker ontevreden. De ontevredenheid met de ondersteuning van UWV *sinds* de herbeoordeling, lijkt al met nog sterk medebepaald te worden door hoe men de herbeoordeling zelf en de uitslag ervan ervaart. Het wel of niet ontvangen van begeleiding naar aanleiding van de herbeoordeling maakt voor de tevredenheid niet veel uit. Wel zijn degenen die vinden dat de ontvangen begeleiding slecht bij de behoefte aansluit relatief vaak ontevreden. Ditzelfde geldt voor degenen die nooit begeleiding gehad hebben, maar hier nu wel behoefte aan hebben. Wat algemene achtergrondkenmerken betreft, heerst het vaakste ontevredenheid bij laag opgeleiden, mannen en jongeren.

Toelichtingen bij de (on)tevredenheid

De onderzoeksdeelnemers is gevraagd om hun antwoord op de vraag naar de tevredenheid over de ondersteuning van UWV in eigen woorden toe te lichten. Wij hebben deze antwoorden bekeken en samengevoegd tot een aantal hoofdcategorieën. In tabel 5.5 staan de toelichtingen van de groep die ontevreden is over UWV, in tabel 5.6 die van de 'neutralen' en in tabel 5.7 die van de tevreden cliënten.

Tabel 5.5 Redenen waarom men *ontevreden* is met de ondersteuning van UWV sinds de herbeoordeling, werkenden en niet-werkenden (als percentage van de ontevreden herbeoordeelden)

	werkend bij herbo	niet werkend bij herbo	totaal
ongewogen aantal	81	118	199
geen begeleiding / hulp gehad vanuit UWV	41	28	34
niet eens met uitslag herbeoordeling	25	20	22
begeleiding is slecht	17	24	21
slechte administratie / communicatie UWV	10	20	16
combi slechte administratie of communicatie en niet eens zijn met de uitslag	6	5	5
combi van niet eens zijn met de uitslag en slechte begeleiding	0	2	1
UWV stimuleert werkgever niet tot nemen tot verantwoordelijkheid	2	0	1

Gebrek aan begeleiding of hulp belangrijkste reden ontevredenheid

Zoals hierboven aangegeven is 62 procent van de herbeoordeelden ontevreden over de rol van UWV sinds de herbeoordeling. De meest genoemde reden voor ontevredenheid is dat men geen begeleiding of hulp gehad heeft van UWV sinds de herbeoordeling (34 procent). Werkenden geven dit vaker als reden dan niet-werkenden. Men geeft bijvoorbeeld aan dat men niets van het UWV heeft vernomen, dat men geen enkele vorm van hulp of ondersteuning heeft gehad en dus alles zelf heeft moeten doen. Dit onderstreept het belang van een goede re-integratievisie door de arbeidsdeskundige en van laagdrempelige methoden om later alsnog een re-integratietraject of andere vormen van ondersteuning te vragen bij UWV. De tweede reden voor ontevredenheid is dat men het niet eens is met de verlaging of beëindiging van de WAO-uitkering. Dit speelt bij 28 procent een rol, deels in combinatie met andere redenen. Het is opmerkelijk dat een zodanig substantieel deel van de cliënten zich na anderhalf jaar nog niet verzoend heeft met het verlies van de WAO-uitkering. Dit suggereert dat meer communicatie met deze groep nodig is, gericht op uitleg van de beslissing, acceptatie ervan en het herstellen van het vertrouwen in de eigen mogelijkheden om betaald werk te verrichten. De derde reden voor ontevredenheid is dat men de ontvangen begeleiding slecht vindt. Men geeft vooral aan dat men aan het lijntje gehouden wordt, dat men niet serieus genomen wordt, dat er niet nauwkeurig naar de situatie gekeken wordt, dat er veel beloofd wordt maar niets nagekomen

wordt, dat men niet het gevoel heeft dat UWV passend werk zoekt of dat de hulp tegenvalt omdat men alsnog veel zelf moet doen. Dit onderstreept het belang van maatwerk in de begeleiding, goede selectie op de kwaliteit van de re-integratiebedrijven en controle op hun inspanningen. De vierde reden voor ontevredenheid, door 21 procent genoemd, is dat men de communicatie met UWV slecht vindt of dat de administratie niet deugt. Voorbeelden hiervan zijn: drie keer bellen met dezelfde vraag en drie keer een ander antwoord krijgen, langdurige procedures, geen informatie over procedures, de juiste persoon is moeilijk te bereiken, veelvuldige communicatie over een onjuist uitkeringsbedrag en de ene afdeling weet niet waar de andere mee bezig is. Dit onderstreept het belang van de interne vernieuwingen en verbeteringen die UWV momenteel doorvoert rond communicatie en administratie.

Neutrale houding vooral doordat men het zelf heeft moeten doen

Van de herbeoordeelden is 24 procent niet tevreden en niet ontevreden over de ondersteuning die men vanuit UWV heeft gehad, werkenden wat vaker dan niet-werkenden (32 versus 20 procent). In tabel 5.6 staan de toelichtingen op dit antwoord weergegeven. Een neutrale houding ten opzichte van het UWV wordt vooral bepaald doordat men weinig contact heeft met het UWV en veel zelf moet doen (28 procent) of doordat men helemaal geen begeleiding heeft gehad (24 procent). Diverse mensen (18 procent) geven aan dat UWV weinig of geen oog heeft voor de persoon. Zij zeggen bijvoorbeeld vaak het gevoel te hebben maar een nummer te zijn of dat de begeleiding niet persoonlijk is maar conform een regelspel. Een aantal herbeoordeelden (13 procent) is niet tevreden en niet ontevreden over UWV omdat men geen klachten heeft. Zij geven bijvoorbeeld aan gewoon goed behandeld te worden of dat UWV doet wat ze moet doen: niet meer en niet minder. Een bijna even grote groep (9 procent) stelt vast dat de wijze waarop men binnen UWV ondersteund wordt, verschilt: zij hebben goede en minder goede ervaringen. Zo stelt men bijvoorbeeld dat men eerst niet tevreden was, want er gebeurde niets. Daarna is alles echter goed op gang gekomen: er werd eindelijk geluisterd en men vond een passend re-integratiebedrijf. Een ander voorbeeld is dat er binnen UWV personen zijn die je niet als persoon behandelen en die niet naar je luisteren, maar dat er ook personen zijn die met je meedenken. De groep 'neutralen' heeft dus veelal weinig met UWV te maken gehad, maar ervaart dit niet als een duidelijk gemis. Voor zover men wel met UWV te maken heeft gehad, voelt men zich al met al niet slecht behandeld.

Tabel 5.6 Redenen waarom men *niet tevreden, niet ontevreden is* met de ondersteuning van UWV (als percentage van de 'neutrale' herbeoordeelden)

ongewogen aantal	84
weinig contact met UWV, veel zelf doen	28
geen begeleiding gehad	24
weinig / geen oog voor de persoon	18
heeft geen klachten	13
wijze waarop mensen binnen UWV je behandelen verschilt	9
adviezen niet altijd reëel	4
moeilijk bereikbaar	3

Reden tevredenheid is vooral dat ze goede begeleiding van of via UWV kregen 13 procent van de herbeoordeelden is tevreden met de ondersteuning die men vanuit UWV heeft gehad. Tussen werkenden en niet-werkenden bestaat een miniem verschil. De toelichtingen bij dit antwoord zijn weergegeven in tabel 5.7. De helft van hen (50 procent) verwijst naar de goede begeleiding/hulp die men ontvangen heeft. Antwoorden die men geeft zijn bijvoorbeeld dat men via UWV een re-integratiementor kreeg waar men veel steun aan heeft, dat men altijd een goede back-up heeft gehad of dat men hulp kreeg als men daar om vroeg. Verder geven diverse herbeoordeelden aan dat men geen problemen heeft gehad (15 procent) of dat men goed behandeld is (14 procent). Degenen die geen problemen hebben gehad zeggen bijvoorbeeld dat alles goed verlopen is, dat ze genoeg nemen met de begeleiding die ze krijgen of dat ze niet weten waarom ze ontevreden zouden moeten zijn. De herbeoordeelden die aangeven dat zij goed behandeld zijn, geven aan dat het gesprek vriendelijk verliep, dat de arts en arbeidsdeskundige aardig waren en goed konden luisteren of dat ze tevreden zijn over de klantvriendelijkheid in het algemeen. Enkele herbeoordeelden zijn tevreden met de ondersteuning van UWV vanwege de toeleiding naar *passend* werk. Zo zegt men bijvoorbeeld dat men de kans gekregen heeft om met de kwaliteiten die men heeft, werk te doen dat precies goed past of dat UWV ervoor gezorgd heeft dat een potentiële werkgever een contract aanbood.

Tabel 5.7 Redenen waarom men *tevreden* is met de ondersteuning van UWV (als percentage van de tevreden herbeoordeelden)

ongewogen aantal	51
goed geholpen / begeleid	50
geen problemen gehad	15
goed behandeld	14
toeleiding naar passend werk	10
goede communicatie / voorlichting	8
goede communicatie en goed behandeld	3

5.3 Conclusie

Meerderheid beoordeelt hun situatie sinds herbeoordeling als verslechterd

Met in het achterhoofd het inkomen, de gezondheid en het eventuele werk is de herbeoordeelden gevraagd of hun situatie er sinds de herbeoordeling (ongeveer anderhalf jaar geleden) beter of slechter op geworden is. Ruim tweederde geeft aan dat hun situatie *slechter* geworden is. Zij verwijzen meestal naar inkomensachteruitgang, al dan niet in combinatie met een toename van gezondheidsklachten. Degenen die tijdens de herbeoordeling niet werken, zijn er vaker op achteruitgegaan dan zij die wel werken. Bijna één op de vijf herbeoordeelden stelt dat hij erop *vooruitgegaan* is. Redenen zijn vooral inkomensverbetering, het hebben van een passende baan, verbetering van de gezondheid of een combinatie daarvan. Een bijna even grote groep stelt dat hun situatie *gelijk gebleven* is. Meest genoemde reden hiervoor is dat hun salaris (wegens werkhervatting of werkuitbreiding) het weggefallen deel van de uitkering opvangt.

Resultaat herbeoordeling sterk medebepalend voor (on)tevredenheid met rol UWV na herbeoordeling

Een meerderheid van de herbeoordeelden geeft aan *ontevreden* te zijn over de rol van UWV in de periode na de herbeoordeling. Dit geldt vooral voor cliënten die er sterk in inkomen op achteruit zijn gegaan, het niet eens zijn met de uitslag van de herbeoordeling, een relatief slechte gezondheid of een lage opleiding hebben. De ontevredenheid met de ondersteuning van UWV sinds de herbeoordeling, wordt dus nog sterk bepaald door hoe men de herbeoordeling zelf en de uitslag ervan ervaart. Uit de toelichtingen die de cliënten geven, blijkt dat hun ontevredenheid vooral voortkomt uit het ontbreken van begeleiding of een slechte aansluiting van wel ontvangen begeleiding bij de behoeften. Ook het oneens zijn met

de uitslag van de herbeoordeling of gebreken in de communicatie of administratie van UWV zijn belangrijke redenen voor ontevredenheid over de rol van UWV in de periode na de herbeoordeling. Een kwart van de herbeoordeelden is *neutraal* over UWV. Meer dan de helft van hen zegt weinig contact te hebben met UWV of geeft aan geen begeleiding te hebben gehad. Andere redenen zijn dat men geen klachten heeft of dat de wijze waarop mensen binnen het UWV mensen behandelen verschilt: sommigen goed en sommigen slecht. Deze groep heeft dus al met al weinig met UWV te maken gehad, maar ervaart dit niet als een duidelijk gemis. Voor zover men wel met UWV te maken heeft gehad, voelt men zich al met al niet slecht behandeld. Dertien procent van de herbeoordeelden geeft aan *tevreden* te zijn met de ontvangen begeleiding, vooral omdat men goed geholpen of begeleid is.

6 SAMENVATTING

6.1 Achtergrond en opzet van het onderzoek

Achtergrond

In augustus 2004 is het Schattingsbesluit¹⁶ aangepast. De wijzigingen betekenen dat in meer gevallen sprake is van meer resterende verdien capaciteit. UWV is in oktober 2004 gestart met de uitvoering van de herbeoordelingen volgens het aangepaste Schattingsbesluit (aSB). In een tijdsbestek van 3½ jaar worden alle 340.000 arbeidsongeschikten geboren na 1 juli 1954 opgeroepen voor een herbeoordeling volgens de nieuwe criteria. Voor sommigen is dit sneller dan in de oude situatie het geval zou zijn. Het oproepen voor de herbeoordelingen vindt plaats op volgorde van leeftijd: van jong naar oud. Naast de aanpassing van de schattingscriteria zijn bij deze herbeoordelingoperatie ook enkele veranderingen doorgevoerd in de beoordelingsprocedure. De medische beoordelingscriteria zelf zijn niet veranderd. Beoogd wordt de herbeoordeelden aan te spreken op de mogelijkheden die zij hebben om betaald werk te verrichten. Cliënten waarvan de uitkering verlaagd of beëindigd wordt, hebben aanspraak op begeleiding naar werk of werkuitbreiding. Afgesproken is dat UWV de niet-werkenden daartoe actief een traject aanbiedt. Degenen die al werken, dienen in eerste instantie in samenspraak met de werkgever een uitbreiding van het dienstverband te realiseren. Herbeoordeelden die na verlaging of beëindiging van de WAO-uitkering geen aanspraak kunnen maken op een WW-uitkering, kunnen ter overbrugging van de eerste zes maanden een TRI-uitkering aanvragen.

Vraagstelling

UWV heeft *AStri* gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de arbeidsmarktpositie van en de inkomensgevolgen voor de herbeoordeelden waarvan de WAO-uitkering wordt verlaagd of beëindigd. Het onderzoek moet tevens inzicht verschaffen in de kenmerken van deze cliënten, de inzet van re-integratie-instrumenten en de effecten ervan.

Twee cohorten, binnen elke cohort drie metingen

Om deze vragen te beantwoorden worden twee groepen (cohorten) WAO'ers, waarvan de uitkering beëindigd of verlaagd is, gedurende anderhalf jaar gevolgd. De eerste groep is samengesteld uit personen die de uitslag medio 2005 en de tweede groep uit personen die deze medio 2006 hebben gekregen. Beide cohorten

---

¹⁶ Hierin staan de criteria beschreven waarlangs de *arbeidsdeskundige* het arbeidsgeschiktheidpercentage dient te bepalen.

ten worden op drie tijdstippen geënkquêteerd, namelijk op 4, 8 en 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling. In het totaal worden dus zes deelonderzoeken uitgevoerd. In het eindrapport, dat begin 2008 zal verschijnen, worden de eindconclusies gegeven.

6.2 Kader voor huidige meting

Voorliggend rapport betreft de uitkomsten van de derde meting bij het eerste cohort van herbeoordeelde WAO'ers, waarvan de uitkering is verlaagd of beëindigd. De meting is verricht op gemiddeld 18 maanden na ontvangst van de beschikking (T3). Van deze personen is vanuit de eerste meting ook informatie beschikbaar over de herbeoordeling (T0) en de situatie na 4 maanden (T1). De meerderheid van deelnemers aan de derde meting heeft ook aan de eerste deelgenomen. In onderstaand schema staan de peilmomenten weergegeven, die gemeten zijn.

T0	De periode van oproep voor de herbeoordeling tot ontvangst van de beschikking in mei of juni 2005. Deze gehele periode wordt hier als één peilmoment beschouwd. Informatie hierover is verkregen door de respondenten 4 maanden later (T1) terug te laten kijken naar die periode.
T1	Dit is het moment waarop de eerste schriftelijke enquête is ingevuld (tweede helft september of begin oktober 2005). Dit is gemiddeld 4 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling.
T2	Dit is het moment waarop de tweede enquête is afgenomen (eind januari of begin februari 2006). Dit is gemiddeld 8 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling.
T3	Dit is het moment waarop de derde enquête is afgenomen (november 2006). Dit is gemiddeld 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling.

Representativiteit derde meting

De verantwoording van de methode en de representativiteit worden beschreven in bijlage 1. Het aantal respondenten is relatief klein in deze derde meting ($n = 378$). Door toepassing van weging is de representativiteit ten opzichte van het oorspronkelijke cohort goed wat betreft leeftijd, geslacht, mate van arbeidsgeschiktheid en werken op het moment van herbeoordeling. Belangrijk is ook dat de uitkomst van re-integratievisie van de deelnemers aan de derde meting niet verschilt niet van die aan de eerste meting. Op enkele achtergrondkenmerken wijken de deelnemers van de derde meting wel iets af van de grotere groep die

aan de eerste meting deelnam ($n = 1.873$). Op de meeste uitkomsten worden geen onverwachte schommelingen gevonden ten opzichte van de eerste en tweede meting, ze zijn veelal in lijn met de verwachting. We nemen op grond van dit alles aan dat de deelnemers aan de derde meting voldoende representatief zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Percentages bij subgroepen moeten als indicatief beschouwd worden

Omdat het om kleine aantallen gaat, moet er rekening mee gehouden worden dat de marge rond de gevonden percentages relatief groot is. Vooral waar uitspraken gedaan worden over kleine subgroepen (bijvoorbeeld: over niet-werkenden die niet op zoek zijn naar werk), moeten de uitkomsten als *indicatief* geïnterpreteerd worden.

Inhoud rapport en samenvatting

In dit rapport wordt de stand van zaken beschreven op de volgende vier thema's:

1. werkhervatting van de niet-werkenden (hoofdstuk 2);
2. werkbehoud en werkverlies van de werkenden (hoofdstuk 3);
3. inkomen en uitkeringen (hoofdstuk 4);
4. balans opgemaakt na anderhalf jaar (hoofdstuk 5).

De conclusies op deze onderwerpen worden in de paragrafen 6.4 t/m 6.7 weergegeven. In paragraaf 6.3 wordt eerst de stand van zaken wat werken en niet werken betreft voor het totale cohort weergegeven.

6.3 Werkhervatting van de totale groep herbeoordeelden

In dit rapport worden de herbeoordeelden die werken op het moment van de herbeoordeling en degenen die geen werk hebben in afzonderlijke hoofdstukken beschreven. Ook het totaalbeeld van het aandeel werkenden en niet-werkenden is echter relevant. Om deze reden wordt op deze plek hiervan een overzicht gegeven (tabel 6.1). Het percentage werkenden in het 2005-cohort is in anderhalf jaar gestegen van 36 naar 51 procent¹⁷.

---

¹⁷ In het rapport over de tweede meting (*Herbeoordeeld... en dan? Stand van zaken 8 maanden na de uitslag*, pagina 46) is aangegeven dat na 8 maanden 45 procent aan het werk is. Bij de berekening van dit percentage is gewerkt met afgeronde percentages: (36% werkenden-11% werkverliezers) + (64% niet-werkenden + 20% werkhervatters) = 44,84. In tabel 6.1 is uitgegaan van de exacte aantallen. Daarbij valt het percentage iets lager en komt afgerond op 44 uit.

Tabel 6.1 Percentage werkenden bij 4, 8 en 18 maanden binnen het 2005-cohort

peilmoment	T0	T1	T2	T3
aantal maanden	0	4	8	18
maand/jaar	mei 2005	september 2005	januari 2006	november 2006
aantal respondenten	n = 1.873	n = 1.873	n = 753	n = 378
werkenden	36%	41%	44%	51%
niet-werkenden	64%	59%	56%	49%

6.4 De groep die tijdens de herbeoordeling geen werk heeft

32 procent weer aan het werk na 18 maanden

Van de herbeoordeelden die tijdens de herbeoordeling geen werk hebben, heeft na 4 maanden (gerekend vanaf moment van de beschikking) 11 procent het werk hervat. Na 8 maanden is dit percentage gestegen tot 20 en bij 18 maanden heeft 32 procent betaald werk (zie tabel 6.2). Ongeveer 1 op de 3 heeft dus werk gevonden. Verwacht wordt dat dit percentage verder zal stijgen: tweederde van de niet-hervatters is nog steeds op zoek en een kwart van hen zit nog in een re-integratietraject.

Tabel 6.2 Werkhervatting na 4, 8 en 18 maanden binnen het 2005-cohort (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling niet werkt)

peilmoment	T0	T1	T2	T3
aantal maanden	maand 0	maand 4	maand 8	maand 18
maand	mei	september	januari	november
cohort 2005	0%	11%	20%	32%
cohort 2006	0%	12%	?	?

Hervatters vaak hoog opgeleid, man, jong en relatief gezond

Hoog opgeleiden hebben na anderhalf jaar relatief vaak het werk hervat. Bij laag en middelbaar opgeleiden is dat wat minder dan gemiddeld het geval. Ook voor mannen en herbeoordeelden jonger dan 45 jaar geldt dat ze relatief vaak hervat zijn. Verder geldt dat degenen die de gezondheid als relatief goed ervaren, ook vaker het werk hervat hebben.

Kanalen waarlangs werk verkregen is divers

De kanalen waarlangs men de huidige baan verkregen heeft zijn divers. Het meest genoemd worden het re-integratiebedrijf en open sollicitaties (beiden ruim 20 procent). Het re-integratietraject wordt in de meeste gevallen geïnitieerd en gefinancierd door UWV. Verder wordt relatief vaak aangegeven dat men hulp heeft gehad van UWV, uitzendbureaus, internet of bekenden (meer dan 10 procent).

9 tot 12 procent heeft na de herbeoordeling nog wel gewerkt, maar na 18 maanden niet

Dit onderzoek legt de werkhervatting vast op drie peilmomenten. Ook in de tussenliggende periodes kunnen mensen het werken hervatten en weer stoppen met werken. En degenen die bij 18 maanden werken, zijn maar voor een deel dezelfde mensen die bij 4 maanden of 8 maanden aan het werk zijn. Om hierop zicht te krijgen, is de niet-hervatters bij 18 maanden gevraagd of ze nog wel gewerkt hebben sinds de herbeoordeling¹⁸. Hieruit is de volgende stand van zaken van werken na de herbeoordeling op te maken:

- 32 procent heeft na 18 maanden betaald werk;
- 9-12 procent heeft sinds de herbeoordeling wel gewerkt, maar heeft na 18 maanden geen werk;
- 56-59 procent heeft na de herbeoordeling nooit gewerkt.

Zes op de tien werkhervatters benut verdiencapaciteit

Van de werkhervatters benut na anderhalf jaar 61 procent de verdiencapaciteit, de overige 39 procent verdient veel minder dan theoretisch mogelijk.

Grootste deel werkhervatters werkt parttime

De meeste werkhervatters hebben een parttimebaan of een nul-urencontract (oproepkracht), 29 procent werkt 36 uur of meer. Ruim een derde werkt in de praktijk meer uren dat volgens contract afgesproken. Dit zijn in alle gevallen parttimers en mensen met een nul-urencontract.

---

¹⁸ Omdat deze vraag is alleen gesteld aan de niet-hervatters die zichzelf na 18 maanden nog als werkzoekend beschouwen, wordt een minimum en maximumrange gegeven. Bij de ondergrens is aangenomen dan geen enkele niet-zoekende tussentijds gewerkt heeft, bij het bovengrens is aangenomen dat de niet-zoekenden even vaak gewerkt hebben als de (wel) zoekenden.

Aandeel vaste contracten nog klein

Van de werkhervatters heeft 15 procent een vast contract en 32 procent een tijdelijk contract langer dan een half jaar. De overigen hebben veelal meer flexibele contractvormen als oproepkracht, uitzendkracht of een contract korter dan een half jaar. Ook is een klein deel werkzaam als zelfstandige.

Niet-hervatters zoeken nog bijna even hard als bij 8 maanden, maar de gezondheidsbeperkingen maken het lastig een baan te vinden

Het percentage dat na anderhalf jaar nog op zoek is, ligt slechts iets lager dan bij 8 maanden: 63 versus 70 procent. Deze zoekenden verrichten nog steeds volop zoekactiviteiten en een groot deel is nog ingeschreven bij het CWI. Een derde van de zoekenden verwacht binnen een jaar werk te hebben gevonden. Degenen die niet verwachten dat ze binnen een jaar werk hebben, geven vaak als reden dat het vanwege de gezondheid moeilijk is een baan te vinden. Ook de combinatie van gezondheid met leeftijd, urenbeperking, opleiding of WAO-verleden speelt een rol. Een deel geeft als reden dat ze tot nu toe zonder succes gesolliciteerd hebben. Van de zoekenden heeft 21 procent sinds de herbeoordeling nog wel gewerkt bij één of meer werkgevers. Het vertrek bij deze werkgevers is veelal vrijwillig geweest, waarschijnlijk speelt bij de meeste een rol dat ze het werk niet konden volhouden.

Een derde van de niet-hervatters is niet op zoek naar werk

Van degenen die na 18 maanden geen werk hebben, geeft eenderde aan momenteel ook niet op zoek te zijn. Verreweg de belangrijkste reden hiervoor is de gezondheid, een kwart geeft aan in de Ziektewet te zitten. Een klein deel zoekt weliswaar niet letterlijk, maar is wel *bezig met het verkrijgen van betaald werk*: men volgt een opleiding of stage of is bezig met het opzetten van een eigen bedrijf (1 op de 10 niet-zoekenden).

Ruim de helft van niet-werkenden krijgt begeleiding naar werk

Van de niet-werkenden geeft 58 procent aan dat ze sinds de herbeoordeling begeleiding hebben ontvangen. Van de 42 procent die geen begeleiding ontvangt, wenst ongeveer tweederde zelf geen begeleiding en een derde heeft na 18 maanden wel behoefte aan begeleiding.

Dertig procent na anderhalf jaar nog in traject

Bij 30 procent loopt de begeleiding na anderhalf jaar nog, bij de andere 28 pro-

cent is deze dan beëindigd¹⁹. Na anderhalf jaar loopt een substantieel deel van de trajecten dus nog. De groep die na anderhalf jaar nog begeleiding krijgt bestaat voor een deel ook uit werk-hervatters. De reden dat de hervatters nog begeleiding ontvangen is dat ze nog een tijdlang begeleid worden in de nieuwe baan of nog op zoek zijn naar ander werk.

Begeleiding sluit in tweederde van de gevallen aan bij de behoeften

Van de groep die begeleiding heeft ontvangen is ruwweg een derde van mening dat de begeleiding *goed* aansluit bij de eigen behoeften, een derde vindt deze aansluiting *slecht* en een derde *matig of redelijk*. Uit de gegeven toelichtingen blijkt dat een kwart (te) veel zelf moest doen. Ook bij ongeveer even kwart sloot de begeleiding niet aan bij de beperkingen of capaciteiten die men heeft. Bij een kwart sloot de begeleiding juist wel aan bij de persoonlijke wensen en behoeften en was men daarom tevreden. Andere redenen voor tevredenheid zijn een prettig contact met de re-integratiecoach of een zichtbaar resultaat.

19 procent niet-werkenden heeft na 18 maanden behoefte aan begeleiding

In de begeleidingsbehoefte is na 18 maanden niets veranderd ten opzichte van de situatie bij 8 maanden. Van de niet-werkenden bij 18 maanden, heeft 15 procent wel behoefte aan begeleiding en 27 procent niet. De overige 58 procent heeft begeleiding ontvangen. Ook een deel van de werkhervatters heeft na anderhalf jaar behoefte aan begeleiding (10 procent). Gegeven het feit dat niet iedere werkhervatter de verdien capaciteit benut en de vaak flexibele aanstellingsvormen, is dit begrijpelijk. Het meeste behoefte heeft men aan scholing of opleiding of een korte vaardigheids cursus. Dit wijst erop dat deze groep met de huidige kwalificaties niet aan de slag denkt te komen. Ook aan een proefplaatsing of geschikte vacatures is veel behoefte.

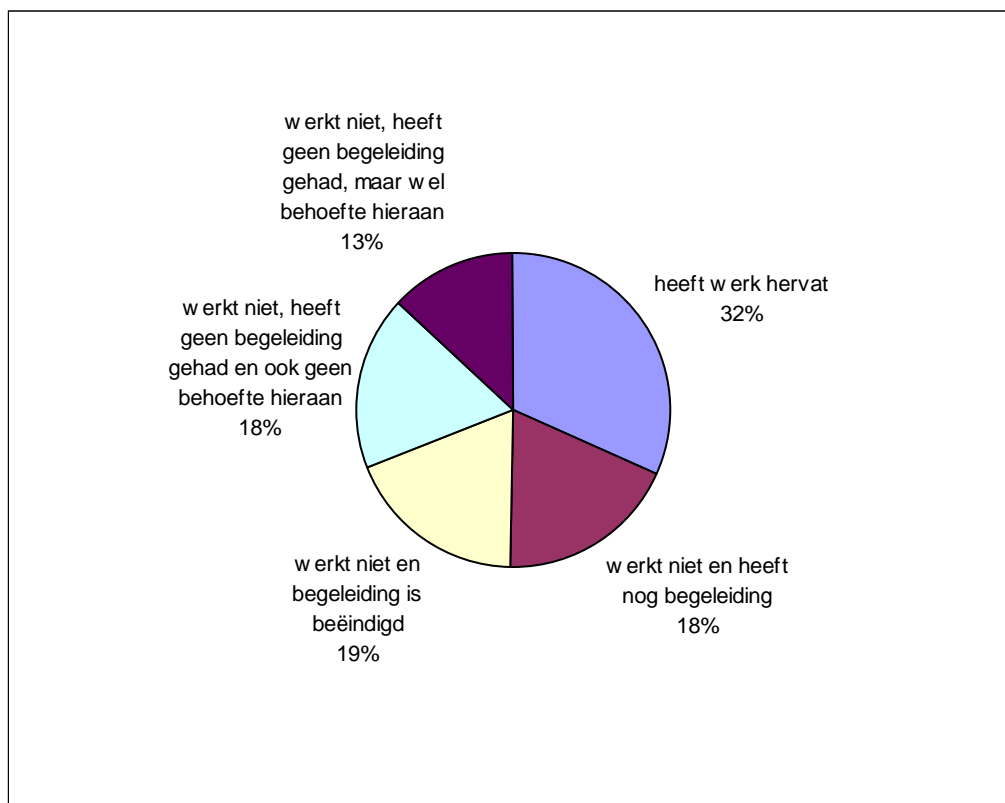
Stand van zaken werkhervatting en begeleiding

In figuur 6.3 wordt de stand van zaken weergegeven wat werkhervatting, begeleiding en behoefte hieraan betreft. Daarbij is de aanname gedaan dat de hervatters geen begeleiding meer krijgen en ook geen behoefte hieraan hebben²⁰. Van de groep die tijdens de herbeoordeling geen werk heeft, heeft 32 procent het werk hervat en is 18 procent nog onder begeleiding. Voor 13 procent geldt dat ze niet werken, maar op dit moment wel behoefte aan begeleiding hebben.

¹⁹ Veel trajecten lopen administratief nog door, nadat de laatste begeleidingsactiviteiten verricht zijn en het traject volgens de cliënt beëindigd is. Om deze reden kunnen cijfers uit het trajectvolgsysteem van UWV afwijken van de cijfers zoals gevonden in deze enquête.

²⁰ In de praktijk krijgt een deel van de hervatters nog steeds begeleiding en een klein deel heeft behoefte aan begeleiding (zie tabel 2.13 en 2.14).

Figuur 6.3 Overzicht werkhervatting, begeleiding en begeleidingsbehoefte (als percentage van de groep die bij de herbeoordeling geen werk heeft)

6.5 De groep die tijdens de herbeoordeling werkt

Na anderhalf jaar heeft 18 procent werkenden het werk verloren

Op het moment van de herbeoordeling heeft 36 procent betaald werk. Anderhalf jaar later heeft 18 procent van deze basisgroep van werkenden geen werk meer (tabel 6.4). Deze groep noemen we de werkverliezers. Zij hadden relatief vaak geen vast contract en ze ervaren hun gezondheid relatief vaak als slecht. Het grootste deel van deze groep is nog steeds actief op zoek naar werk. Ongeveer tweederde ontvangt daarbij begeleiding of heeft eerder begeleiding gehad. In de meeste gevallen gaat het om een nog lopend traject. Een klein deel heeft sinds de herbeoordeling geen begeleiding gehad, maar heeft hier nu wel behoefte aan. Een kwart van de werkverliezers die nog op zoek zijn naar werk, heeft sinds men bij de werkgever van de herbeoordeling is weggegaan, nog ergens anders gewerkt. Van de groep werkbehouders is ruim 20 procent sinds de herbeoordeling nog van werkgever veranderd.

Tabel 6.4 Werkbehoud en werkverlies na 4, 8 en 18 maanden (als percentage van de groep die tijdens de herbeoordeling werkt)

tijdstip	T0 (herbo)	T1 (4 mnd)	T2 (8 mnd)	T3 (18 mnd)
maand	mei 2005	september 2005	januari 2006	november 2006
steekproefomvang	n = 1.873	n = 1.873	n = 753	n = 378
werkbehouders	100%	93%	89%	82%
werkverliezers	-	7%	11%	18%

Driekwart werkbehouders benut verdien capaciteit

Van de herbeoordeelden die op het moment van herbeoordeling betaald werk hebben, benut na 18 maanden driekwart de verdien capaciteit. Dit is iets meer dan bij 8 maanden.

Uitbreidingsmogelijkheden maar ook wensen hiertoe beperkt na anderhalf jaar

Ongeveer een kwart van de werkbehouders geeft aan dat hun salaris veel lager ligt dan theoretisch mogelijk. Iets meer dan de helft van deze groep zou het werk uitbreiden, in het hypothetische geval dat hun werkgever hen die mogelijkheid zou bieden. De andere helft zou dit niet doen, voornamelijk om gezondheidsredenen. Van degenen die 'hypothetisch' wel willen uitbreiden geeft een deel aan dat dit bij de huidige werkgever niet mogelijk is. Meer dan de helft van geeft echter aan dat het niet alleen aan de werkgever ligt, dat de uitbreiding nog niet gerealiseerd is. Ze kunnen uitbreiding ofwel zelf niet aan, ofwel het is een combinatie van werkgever en werknemer zelf die het niet willen. Al met al zijn de uitbreidingsmogelijkheden bij de eigen werkgever gering na anderhalf jaar voor degenen die de verdien capaciteit niet benutten. Een meerderheid van deze groep lijkt het echter zelf ook beter te vinden om het werk niet uit te breiden.

6.6 Inkomen en uitkeringen

Na 18 maanden ervaart 39 procent een duidelijke inkomensverslechtering, 16 procent een verbetering

Gemiddeld 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling, ervaart 39 procent het inkomen als duidelijk verslechterd ten opzichte van het inkomen tijdens de herbeoordeling. Dit is net zoveel als bij 8 maanden en minder dan bij 4 maanden. Het aandeel met een inkomensverbetering is gestegen van 4 naar 16 procent in anderhalf jaar. Bij 44 procent van de herbeoordeelden is het

inkomen gelijk gebleven of iets verslechterd. De belangrijkste oorzaken van de inkomensverbetering zijn werkhervatting, het vinden van beter betaald werk, urenluitbreiding en WW. De belangrijkste redenen voor het gelijk blijven van het inkomen zijn de WW, compensatie door de werkgever en urenluitbreiding.

Aandeel met WW-uitkering iets gezakt

Grofweg ontvangt een derde van de herbeoordeelden na anderhalf jaar geen enkele uitkering, een derde een WW-uitkering en een derde een WAO-uitkering. Het aandeel met een WW-uitkering is gedurende de 18 maanden iets gezakt, het aandeel zonder uitkering iets gestegen. Het aandeel met een bijstandsuitkering is in anderhalf jaar gestegen van 1 naar 5 procent, het aandeel met een TRI is gezakt van 7 naar 1 procent. Van de groep die na 18 maanden geen werk heeft, ontvangt 12 procent geen enkele uitkering en 9 procent bijstand. Ruim de helft ontvangt nog een WW-uitkering.

6.7 Balans opgemaakt door herbeoordeelden

Meerderheid beoordeelt hun situatie sinds herbeoordeling als verslechterd

Met in het achterhoofd het inkomen, de gezondheid en het eventuele werk is de herbeoordeelden gevraagd of hun situatie er sinds de herbeoordeling (ongeveer anderhalf jaar geleden) beter of slechter op geworden is. Ruim tweederde geeft aan dat hun situatie *slechter* geworden is. Zij verwijzen meestal naar inkomensachteruitgang, al dan niet in combinatie met een toename van gezondheidsklachten. Degenen die tijdens de herbeoordeling niet werken, zijn er vaker op achteruitgegaan dan zij die wel werken. Bijna één op de vijf herbeoordeelden stelt dat hij erop *voortuitgegaan* is. Redenen zijn vooral inkomensverbetering, het hebben van een passende baan, verbetering van de gezondheid of een combinatie daarvan. Een bijna even grote groep stelt dat hun situatie *gelijk gebleven* is. Meest genoemde reden hiervoor is dat hun salaris (wegens werkhervatting of werkuitbreiding) het weggefallen deel van de uitkering opvangt.

Resultaat herbeoordeling sterk medebepalend voor (on)tevredenheid met rol UWV na herbeoordeling

Een meerderheid van de herbeoordeelden geeft aan *ontevreden* te zijn over de rol van UWV in de periode na de herbeoordeling. Dit geldt vooral voor cliënten die er sterk in inkomen op achteruit zijn gegaan, het niet eens zijn met de uitslag van de herbeoordeling, een relatief slechte gezondheid of een lage opleiding hebben. De ontevredenheid met de ondersteuning van UWV sinds de herbeoordeling, wordt dus nog sterk bepaald door hoe men de herbeoordeling zelf en de uitslag ervan ervaart. Uit de toelichtingen die de cliënten geven, blijkt dat hun ontevre-

denheid vooral voortkomt uit het ontbreken van begeleiding of een slechte aansluiting van wel ontvangen begeleiding bij de behoeften. Ook het oneens zijn met de uitslag van de herbeoordeling of gebreken in de communicatie of administratie van UWV zijn belangrijke redenen voor ontevredenheid over de rol van UWV in de periode na de herbeoordeling. Een kwart van de herbeoordeelden is *neutraal* over UWV. Meer dan de helft van hen zegt weinig contact te hebben met UWV of geeft aan geen begeleiding te hebben gehad. Andere redenen zijn dat men geen klachten heeft of dat de wijze waarop mensen binnen het UWV mensen behandelen verschilt: sommigen goed en sommigen slecht. Deze groep heeft dus al met al weinig met UWV te maken gehad, maar ervaart dit niet als een duidelijk gemis. Voor zover men wel met UWV te maken heeft gehad, voelt men zich al met al niet slecht behandeld. Dertien procent van de herbeoordeelden geeft aan *tevreden* te zijn met de ontvangen begeleiding, vooral omdat men goed geholpen of begeleid is.

BIJLAGE 1. METHODE, RESPONS EN REPRESENTATIVITEIT

Derde enquête is telefonisch of via internet afgenomen

Benaderingswijze respondenten

De eerste meting bij dit eerste cohort is uitgevoerd in september 2005 (dit is 4 maanden na de uitslag van de herbeoordeling) via een schriftelijke enquête. In deze enquête is de respondenten gevraagd of ze ook mee wilden werken aan een vervolgenquête in januari 2006, naar keuze via internet of telefoon. Om twee redenen is toen niet gevraagd om ook aan een derde meting deel te nemen, namelijk om de respondenten niet te ontmoedigen en omdat telefoonnummers en adressen na ruim een jaar niet meer actueel genoeg zijn. Voor deelname aan de derde meting heeft UWV daarom opnieuw een uitnodiging gestuurd met daarbij een antwoordformulier, antwoordenvolp en een informatiebrochure. De respondenten konden op het antwoordformulier aangeven of ze wel of niet wilden deelnemen aan de derde meting en hun telefoonnummer en/of emailadres opgeven. Dit antwoordformulier kon in de portovrije antwoordenvolp naar *AStri* gestuurd worden.

Afname enquête naar keuze respondent telefonisch of via internet

De derde meting is net als de tweede een combinatie van telefonische en internetenquête. Reden om in de derde meting (18 maanden na de uitslag van de herbeoordeling) voor deze computergestuurde vragenlijstmethoden te kiezen is dat daarmee ingewikkelde routings mogelijk zijn. Zo kunnen verschillende vragensets voorgelegd worden aan verschillende groepen respondenten (zoals wel en niet-werkenden). *Desan Research Solutions* in Amsterdam heeft de telefonische interviews uitgevoerd en de internetenquête gehost. Het veldwerk is gestart op 9 november en beëindigd op 29 november 2006. De respondenten van wie zowel het e-mailadres als het telefoonnummer bekend was, is in eerste instantie (per e-mail) gevraagd de internetenquête in te vullen. Degenen die dit na een week nog niet gedaan hebben, zijn daarna telefonisch benaderd. De non-respondenten van de internetenquête hebben drie herinneringen per e-mail ontvangen. Bij de non-respondenten van de telefonische enquête zijn vijf belpogingen ondernomen.

Respons

Wijze van selectie voor deelname aan derde meting

De bedoeling was een netto respons van 800 te realiseren. Om dit te realiseren

heeft AStri aan UWV de onderzoeksnummers toegestuurd van alle 1.764 respondenten op de eerste meting waarvan het onderzoeksnummer bekend was. In verband met het streefaantal is dit aangevuld met een aselechte steekproef van 636 respondenten uit het oorspronkelijke cohort, die niet aan de eerste meting hebben deelgenomen. UWV heeft bij deze 2.400 onderzoeksnummers de actuele namen en adressen gezocht. Een deel van deze cliënten bleek verhuisd naar het buitenland, overleden, of (bijvoorbeeld na bezwaar) weer het oude arbeidsongeschiktheidspercentage (van voor de herbeoordeling) te hebben. Over bleven 2.185 respondenten met geactualiseerde naam- en adresgegevens.

Deelnamebereidheid derde meting minder dan bij eerdere metingen

De respons op de uitnodiging tot deelname bleef sterk achter bij de verwachting: slechts 466 cliënten stuurden het antwoordformulier terug met daarin aangegeven dat ze wilden meewerken (21 procent). Daarvan hebben 175 een telefoonnummer opgegeven, 334 een emailadres, waarvan 43 beiden. Er zijn 378 geslaagde enquêtes afgenomen. Dit is 81 procent van degenen die zich opgaven voor deelname en 8 procent van het oorspronkelijke cohort. Van de deelnemers aan T3 heeft het merendeel ook aan T1 deelgenomen (95 procent), slechts 5 procent is nieuw; 60 procent heeft ook aan T2 deelgenomen.

Representativiteit

Weging in twee stappen

In de eerste meting zijn 5.000 herbeoordeelden benaderd voor deelname aan het onderzoek. Dit betreft alle herbeoordeelden die in de maanden mei of juni 2005 de uitslag van de herbeoordeling ontvingen, met de mededeling dat de uitkering verlaagd of beëindigd was. Net als in de eerste meting vindt ook in de derde meting weging plaats, zodanig dat de verhoudingen van de oorspronkelijk benaderde cohort (N = 5.000) hersteld worden, wat geslacht, leeftijdsgroep en mate van arbeidsgeschiktheid (volledig versus gedeeltelijk) betreft. De gehanteerde weegfactoren zijn weergegeven in tabel B1.1.

Tabel B1.1 Gehanteerde weegfactoren in de derde meting (T3)*

		mannen	vrouwen
uitkering	t/m 34 jaar	2,54	1,62
beëindigd	35 t/m 44 jaar	1,12	0,77
	45 t/m 50 jaar	0,76	0,66
uitkering	t/m 34 jaar	- **	1,14
verlaagd	35 t/m 44 jaar	1,53	0,63
	45 t/m 50 jaar	0,63	0,46

* Indien leeftijd, geslacht of mate van arbeidsgeschiktheid onbekend: weegfactor = 1.

** Vanwege de geringe omvang van deze cel, zijn de respondenten samengevoegd met de 35-44 jarigen.

Na toepassing van deze weging is nagegaan in hoeverre de respondenten representatief zijn op het belangrijkste kenmerk van dit onderzoek, namelijk werken of niet werken tijdens de herbeoordeling. In tegenstelling tot in de tweede meting, is er in deze derde meting helaas een oververtegenwoordiging van werkenden op het moment van herbeoordeling: 46 in plaats van 36 procent. Om deze reden is een extra weegfactor gemaakt, die terugweegt naar de oorspronkelijke verdeling van werkenden en niet-werkenden zoals bepaald in de eerste meting (n = 1.873). De werkenden krijgen hiervoor een weegfactor van 0,79, de niet-werkenden van 1,19. Vervolgens zijn beide weegfactoren met elkaar vermenigvuldigd.

Na weging representativiteit verbeterd

De dubbele weging geeft een goed resultaat op elk van de vier kenmerken waarop gewogen is: het percentage werkenden ligt nu op 37 en ook leeftijd, geslacht en AG blijven ongeveer gelijk aan de verdeling van het oorspronkelijke cohort (tabel B1.2). Ook wat woonsituatie, kostwinnerschap en ervaren gezondheid betreft is de T3-groep representatief voor de groep die aan de eerste meting meedeed. Het opleidingsniveau ligt voor de T3 groep hoger: er zijn minder laag opgeleiden en meer hoger opgeleiden. Ook zijn er wat meer middelbaar opgeleiden. Het aandeel deelnemers van niet Nederlandse herkomst is in T3 – net als ook al in T2 – lager dan in T1. Om de representativiteit verder te onderzoeken is nagegaan of de uitkomst van de re-integratievisie voor de T3-groep verschilt van de T1-groep (alleen voor degenen die UWV hiertoe gemachtigd hebben). Deze blijven goed overeen te komen, wat betekent dat de T3-groep ook op het punt van begeleiding naar werk een goede afspiegeling vormt van de grote T1-groep.

Tabel B1.2 Representativiteit T2 en T3 op achtergrondkenmerken ten opzichte van T1

	cohort 1	T1	T2	T3
	N=5.000	n=1.873	n=780	n=378
<i>geslacht</i>				
mannen	36	35	36	38
vrouwen	64	65	64	62
<i>leeftijd jaar beschikking</i>				
t/m 24 jaar	2	2	1	1
25-34 jaar	37	38	38	36
35-44 jaar	48	48	48	50
45-52 jaar	13	13	13	13
<i>opleidingsniveau</i>				
lager onderwijs, vmbo	onbekend	59	56	46
mbo + avo	onbekend	27	31	33
hbo + universiteit	onbekend	14	14	21
<i>kostwinnerschap</i>				
niet samenwonend (evt. wel kind)	onbekend	27	27	27
hoofdkostwinner	onbekend	16	16	15
beiden kostwinner	onbekend	8	8	10
partner is hoofdkostwinner	onbekend	42	42	40
anders (bv. inwonend)	onbekend	7	7	8
<i>werkende partner?</i>				
partner werkt	onbekend	53	54	55
partner werkt niet	onbekend	12	11	10
geen partner	onbekend	34	35	35
<i>woonsituatie</i>				
samenwonend	onbekend	66	65	65
alleenwonend	onbekend	17	18	18
alleen met kinderen	onbekend	9	10	9
inwonend	onbekend	7	7	8
heeft financieel afhankelijke kinderen	onbekend	60	59	54

	cohort 1	T1	T2	T3
<i>etniciteit</i>				
Nederlands	onbekend	78	85	84
Marokkaans, Turks	onbekend	11	5	3
Antilliaans, Surinaams	onbekend	3	3	4
overig	onbekend	8	7	9
werkt tijdens herbo	onbekend	36	36	37
gedeeltelijk arbeidsongeschikt	31	31	31	32
<i>ervaren gezondheid</i>				
redelijk tot goed	onbekend	32	31	29
slecht of wisselend	onbekend	68	69	71*

* Dit is niet bekend voor de 26 T3-deelnemers, die niet aan T1 hebben deelgenomen.

Representativiteit totaal aandeel werkenden bij 18 maanden

Net als werken bij herbeoordeling, is ook werken na 18 maanden een belangrijke variabele in dit onderzoek. Werken bij 18 maanden hangt samen met opleidingsniveau (hoe hoger de opleiding, hoe vaker men aan het werk is). De vraag moet daarom gesteld worden of de oververtegenwoordiging van hoog opgeleiden een overschatting van het percentage werkenden na 18 maanden tot gevolg heeft. Bij de gebruikte weging is het percentage werkenden onder de laag opgeleiden 45 procent, onder de middelbaar opgeleiden 53 procent en onder de hoger opgeleiden 63 procent, met een gemiddelde van 51,3 procent. Wanneer deze percentages toegepast worden op de oorspronkelijke verdeling van de opleidingsniveaus in T1, wordt het percentage werkhervatters iets lager, namelijk 49,6 procent. De oververtegenwoordiging van hoog opgeleiden leidt dus tot een geringe overschatting van het aandeel werkenden.

Verschillen tussen internet en telefonisch geënquêteerden

Bij 32 procent van de deelnemers is de enquête telefonisch afgenomen, bij 68 procent via internet. De via internet geënquêteerden verschillen van degenen die telefonisch geënquêteerd zijn. Het verschil is vooral sterk op de kenmerken die gerelateerd zijn aan het opleidingsniveau. Telefonische geënquêteerden zijn vaak lager opgeleid, van niet Nederlandse afkomst, ervaren de gezondheid als slecht en hebben vaker geen werk. Ook hebben ze vaker geen partner. Deze verschillen bevestigen het belang van het blijven aanbieden van de mogelijkheid om de enquête telefonisch af te nemen, ook nu steeds meer mensen internet hebben.

BIJLAGE 2. GEZONDHEID BIJ 4, 8 EN 18 MAANDEN

In de derde meting is de ervaren gezondheid opnieuw bepaald. Deze vragen zijn niet bedoeld om actuele monitoringinformatie te verschaffen, maar zullen na de laatste (zesde) meting gebruikt worden voor verklarende analyses. De antwoorden op deze vragen worden daarom alleen ter kennisname in deze bijlage gepresenteerd zonder daar in deze onderzoeksfase conclusies aan te verbinden.

Tabel B2.1 Ervaren gezondheid 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling, werkenden en niet-werkenden op TO (%)

	werkend bij herbo	niet- werkend bij herbo	totaal
<hr/>			
ongewogen aantal			
<hr/>			
ervaren gezondheid 4 maanden na herbo (T1)	<i>n</i> = 640	<i>n</i> = 1.096	<i>n</i> = 1.736
slecht of wisselend	53	77	68
(zeer) goed, gaat wel	47	23	32
ervaren gezondheid op 8 maanden na herbo (T2)	<i>n</i> = 269	<i>n</i> = 481	<i>n</i> = 750
slecht of wisselend	43	69	60
(zeer) goed, gaat wel	57	31	40
ervaren gezondheid op 18 maanden na herbo (T3)	<i>n</i> = 177	<i>n</i> = 198	<i>n</i> = 375
slecht of wisselend	46	74	63
(zeer) goed, gaat wel	54	26	37
Is uw gezondheid het afgelopen <i>half jaar</i> verslechterd, hetzelfde gebleven of verbeterd (T2)?			
verslechterd	20	38	31
hetzelfde gebleven	65	53	58
verbeterd	15	9	11
Is uw gezondheid het afgelopen <i>jaar</i> verslechterd, hetzelfde gebleven of verbeterd (T3)?			
verslechterd	30	36	34
hetzelfde gebleven	59	52	55
verbeterd	11	12	11

Tabel B2.2 Ervaren gezondheid 4, 8 en 18 maanden na de herbeoordeling, werkenden en niet-werkenden op T3 (%)

	werken na 18 mnd	niet werken na 18 mnd	totaal
ongewogen aantal			
ervaren gezondheid op 18 maanden na herbo (T3)	<i>n</i> = 177	<i>n</i> = 198	<i>n</i> = 375
slecht of wisselend	46	81	63
(zeer) goed, gaat wel	54	19	37
Is uw gezondheid het afgelopen <i>jaar</i> verslechterd, hetzelfde gebleven of verbeterd (T3)?			
verslechterd	22	47	34
hetzelfde gebleven	64	45	55
verbeterd	14	8	11

Na anderhalf jaar is werken sterk bepalend voor gezondheidsbeleving

Het wel of niet werken op T0 is sterk bepalend voor de gezondheidsbeleving na 4, 8 en 18 maanden. Degenen die toen werkten hebben relatief vaak een redelijk tot goede gezondheid. Het werken op T0 is na anderhalf jaar nauwelijks meer bepalend voor gezondheids*veranderingen*. Wat hiervoor wel sterk bepalend is, is het wel of niet werken na 18 maanden. Degenen die werken rapporteren veel minder vaak een achteruitgang dat degenen die geen werk hebben.